

0002620

Repertoriumnummer 2016/ 6468
Datum van uitspraak 07 september 2016
Rolnummer 2015/MR/2 en 2016/MR/1

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bieden aan de ontvanger

EINDARREST

Hof van beroep Brussel

Vaeging

Arrest

18N^e kamer,
burgerlijke zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

792 + 005
+ Leon Mededeling

COVER 01-00000671624-0001-0060-02-01-1

In zake van (2015/MR/2) :

De **bvba TELENET**, met zetel te 2800 Mechelen, Liersesteenweg 4, ondernemingsnummer 0473.416.418,

verzoekende partij op hoofdberoep,
vertegenwoordigd door Mr. DE MEESE Thomas en Mr. RYELANDT Grégoire, advocaten te 1000 BRUSSEL, Joseph Stevensstraat 7,

Tegen :

De **BELGISCHE MEDEDINGINGSAUTORITEIT** (hierna: BMa), met zetel te 1210 Brussel, City Atrium, 6e verdieping, Vooruitgangstraat 50

verwerende partij,
vertegenwoordigd door de heer MARCHANDISE Joachim,
in zijn hoedanigheid van directeur juridische studies van de Belgische Mededingingsautoriteit,

Mede in zake :

1) De **vzw VERENIGDE VELDRITORGANISATOREN** (hierna: VVO), met zetel te 9112 Sint-Niklaas, Zwaanaardestraat 48, ondernemingsnummer 0423.604.245,

vrijwillig tussenkomende partij,
vertegenwoordigd door Mr. VANDERELST Alain, advocaat te 1932 SINT-STEVENS-WOLUWE, Leuvensesteenweg 369,

2) **PROXIMUS**, nv van publiek recht, met zetel te 1030 Brussel, Koning Albert II-laan 27, ondernemingsnummer 0202.239.951,

vrijwillig tussenkomende partij,
vertegenwoordigd door Mr. VAN LIEDEKERKE Dirk en Mr. RAGOLLE Filip, advocaten te 1050 BRUSSEL, Louizalaan 326 b26;

En in zake van (2016/MR/1):

PROXIMUS, nv van publiek recht, met zetel te 1030 Brussel, Koning Albert II-laan 27, ondernemingsnummer 0202.239.951,

verzoekende partij op incidenteel beroep,
vertegenwoordigd door Mr. VAN LIEDEKERKE Dirk en Mr. RAGOLLE Filip, advocaten te 1050 BRUSSEL, Louizalaan 326 b26,

Tegen :

De **BELGISCHE MEDEDINGINGSAUTORITEIT** (hierna: BMa), met zetel te 1210 Brussel, City Atrium, 6^e verdieping, Vooruitgangstraat 50,

verwerende partij,
vertegenwoordigd door de heer MARCHANDISE Joachim,
in zijn hoedanigheid van directeur juridische studies van de Belgische Mededingingsautoriteit,

Mede in zake :

1) De **bvba TELENET**, met zetel te 2800 Mechelen, Liersesteenweg 4, ondernemingsnummer 0473.416.418,

verzoekende partij op hoofdberoep,
vertegenwoordigd door Mr. DE MEESE Thomas en Mr. RYELANDT Grégoire, advocaten te 1000 BRUSSEL, Joseph Stevensstraat 7,

2) De **vzw VERENIGDE VELDRITORGANISATOREN** (hierna: VVO), met zetel te 9112 Sint-Niklaas, Zwaanaardestraat 48, ondernemingsnummer 0423.604.245,

vrijwillig tussenkomende partij,
vertegenwoordigd door Mr. VANDERELST Alain, advocaat te 1932 SINT-STEVENS-WOLUWE, Leuvensesteenweg 369;

tegen het vonnis van de Belgische Mededingsautoriteit van 05 november 2015;

Na in beraadneming op 8 juni 2016 spreekt het hof volgend arrest uit:

Gelet op:

2015/MR/2

- de beslissing BMA-2015-V/M-65 van 5 november 2015;
- het verzoekschrift strekkende tot hoger beroep, neergelegd ter griffie van het hof op 7 december 2015 namens TELENET;
- het schrijven van de VVO van 15 december 2015 aan de Voorzitter van de 18^e kamer van het hof om haar op grond van art. IV.79, § 5, derde lid WER in de procedure te willen betrekken;
- het verzoekschrift in vrijwillige tussenkomst, neergelegd ter zitting van 16 december 2015 namens PROXIMUS;
- de beschikking, gewezen door deze kamer van het hof in toepassing van art. 747, § 1 Ger. W. op 16 december 2015;
- de syntheseconclusies van TELENET, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de syntheseconclusie van de BMa, neergelegd ter zitting van 8 juni 2016;
- de syntheseconclusie van de VVO, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de tweede aanvullende en syntheseconclusies van PROXIMUS, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de stukkenbundel van TELENET, neergelegd ter zitting van 8 juni 2016;
- het proceduredossier, op mondeling verzoek van het hof neergelegd door de BMa ter zitting van 8 juni 2016;
- de stukkenbundel van PROXIMUS, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;

2016/MR/1

- de beslissing BMA-2015-V/M-65 van 5 november 2015;
- het verzoekschrift houdende incidenteel beroep in de zaak 2015/MR/2, neergelegd ter griffie van het hof op 5 januari 2016 namens PROXIMUS;
- de beschikking, gewezen door deze kamer van het hof in toepassing van art. 747, § 1 Ger. W. op 20 januari 2016;
- de tweede aanvullende en syntheseconclusies van PROXIMUS, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de syntheseconclusies van TELENET, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de syntheseconclusie van de VVO, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- de stukkenbundel van PROXIMUS, neergelegd ter griffie van het hof op 13 mei 2016;
- het proceduredossier, op mondeling verzoek van het hof neergelegd door de BMA ter zitting van 8 juni 2016;
- de stukkenbundel van TELENET, neergelegd ter zitting van 8 juni 2016;

Gehoord de advocaten van partijen in hun pleidooien ter openbare terechtzitting van 8 juni 2016.

. . .

I. ONTVANKELIJKHEID VAN DE BEROEPEN

1. Bij verzoekschrift strekkende tot hoger beroep, neergelegd ter griffie van het hof op 7 december 2015, stelt TELENET overeenkomstig art. IV.79 WER hoger beroep in tegen de beslissing BMA-2015-V/M-65 van het Mededingingscollege in de zaak nr. MEDE-V/M-15/0024 betreffende het verzoek om voorlopige maatregelen van Proximus nv jegens Telenet nv, SBS Belgium nv en de vzw Verenigde Veldritorganisatoren (hierna de "bestreden beslissing"). Deze zaak is gekend onder het rolnummer 2015/MR/2.

PROXIMUS is in deze procedure vrijwillig tussengekomen bij verzoekschrift, neergelegd ter zitting van 16 december 2015.

De VVO is eveneens vrijwillig tussengekomen in deze procedure.

2. Bij verzoekschrift houdende incidenteel beroep in de zaak 2015/MR/2, neergelegd ter griffie van het hof op 5 januari 2016, stelt PROXIMUS eveneens beroep in tegen voormelde beslissing van het Mededingingscollege. Deze zaak is gekend onder het rolnummer 2016/MR/1.

TELENET en de VVO zijn vrijwillig tussengekomen in deze procedure.

a) Rechtsmacht van het hof van beroep te Brussel

3. Overeenkomstig art. IV.79, § 1 Wetboek van Economisch Recht (hierna: WER) kan tegen beslissingen van het Mededingingscollege uitsluitend bij het hof van beroep te Brussel hoger beroep worden ingesteld.

b) Tijdigheid van het beroep

4. De tijdigheid van het hoofdberoep en van het incidenteel beroep worden niet betwist.

5. De beroepstermijn voor het hoofdberoep bedraagt dertig dagen vanaf de kennisgeving van de bestreden beslissing (art. IV.79, § 4 WER).

TELENET werd in kennis gesteld van de bestreden beslissing bij aangetekend schrijven van 6 november 2015, dat werd ontvangen op 10 november 2015.

Het verzoekschrift strekkende tot hoger beroep werd neergelegd ter griffie op 7 december 2015 en werd derhalve tijdig neergelegd.

6. Het incidenteel beroep is slechts ontvankelijk indien het is ingesteld binnen een maand na ontvangst van de brief, waarbij de verzoeker een afschrift van het verzoekschrift overmaakt aan onder meer de partijen aan wie kennis werd gegeven van de bestreden beslissing (art. IV.79, § 5 WER).

Een afschrift van het verzoekschrift strekkende tot hoger beroep werd bij aangetekend schrijven van 8 december 2015 door TELENET overgemaakt aan onder meer PROXIMUS en haar raadsleden.

Het verzoekschrift houdende incidenteel beroep werd neergelegd ter griffie op 5 januari 2016 en werd derhalve tijdig neergelegd.

c) Vormvereisten van het verzoekschrift

7. PROXIMUS werpt een exceptie van nietigheid op van het verzoekschrift van TELENET wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken.

8. TELENET besluit tot de onontvankelijkheid van de exceptie om reden dat de vrijwillige tussenkomst van PROXIMUS enkel een bewarend of defensief karakter kan hebben en dus geen agressieve functie.

9. PROXIMUS is niet alleen vrijwillig tussenkomende partij, maar heeft tevens incidenteel beroep ingesteld tegen de bestreden beslissing.

Aangezien partijen verzoeken om het beroep van TELENET en het incidenteel beroep van PROXIMUS te voegen en het past dit verzoek in te willigen (*infra* randnrs. 22-23 en 43), kan PROXIMUS eigen middelen of excepties opwerpen en dient zij zich niet enkel aan te sluiten bij de middelen of excepties van de partij wiens standpunt zij bijtreedt.

De door PROXIMUS opgeworpen exceptie van nietigheid wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken is bijgevolg ontvankelijk.

10. Het hof merkt overigens op dat de nietigheid wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken overeenkomstig art. 40 van voormelde wet van ambtswege door de rechter wordt uitgesproken, zodat de discussie over de ontvankelijkheid van de exceptie irrelevant is.

11. PROXIMUS is van oordeel dat het verzoekschrift van TELENET nietig is, omdat in voetnoot 39 van dit verzoekschrift een samenvatting van een beslissing van de Britse Mededingingsautoriteit in het Engels is opgenomen zonder dat daarvan een vertaling is toegevoegd, terwijl art. 24 van de Taalwet Gerechtszaken voorziet dat voor al de rechtscolleges in hoger beroep voor de rechtspleging de taal wordt gebruikt waarin de bestreden beslissing is gesteld.

12. TELENET betwist niet dat in voetnoot 39 een samenvatting van een beslissing van de Britse Mededingingsautoriteit in het Engels is opgenomen zonder dat daarvan een vertaling is toegevoegd, maar betwist wel dat hierdoor de geldigheid van het verzoekschrift zou zijn aangetast.

13. Overeenkomstig art. 24 van de Taalwet Gerechtszaken wordt voor al de rechtscolleges in hoger beroep, voor de rechtspleging, de taal gebruikt waarin de bestreden beslissing is gesteld. De akte van hoger beroep dient derhalve te worden gesteld in de taal van de bestreden beslissing.

Een akte van rechtspleging moet worden geacht integraal in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld indien alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van de akte in die taal zijn gesteld (zie o.m. Cass. 22 mei 2009, *Arr. Cass.* 2009, 1359).

Het verzoekschrift dient de vermeldingen te bevatten die op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven bij art. IV.79, § 4 WER, waaronder de uiteenzetting van de middelen (art. IV.79, § 4, 5° WER). Deze middelen dienen bijgevolg in de proces taal te worden gesteld.

Argumenten of feitelijke gegevens, in de akte van hoger beroep aangehaald ter ondersteuning van middelen, behoren tot deze grieven en dienen bijgevolg eveneens te worden gesteld in de taal van de rechtspleging (zie o.m. Cass. 26 september 2005, *Arr. Cass.* 2005, 1746; Cass. 16 november 2009, *Pas.* 2009, I, 2658).

De verplichte, integrale eentaligheid van de akte van rechtspleging, geldt niet ten aanzien van een vermelding in een andere taal die zonder invloed blijft op de processuele regelmatigheid van de akte. Zij geldt evenmin ten opzichte van een vermelding in een andere taal die louter ten titel van toelichting of illustratie van een grief wordt aangevoerd (zie o.m. Cass. 17 juni 2010, *Pas.* 2010, I, 1917; Cass. 20 november 2003, *Arr. Cass.* 2003, 2163).

De samenvatting van een beslissing van de Britse Mededingingsautoriteit in het Engels is louter ten titel van toelichting vermeld in voetnoot 39. Zij vormt een illustratie van de beslissingspraktijk in het Verenigd Koninkrijk in zaken betreffende voorlopige maatregelen en is slechts in voetnoot opgenomen. Deze samenvatting is noch een middel noch een argument ter ondersteuning van een middel. Deze vermelding is dan ook zonder invloed op de processuele regelmatigheid van de akte. Bijgevolg kan deze vermelding in het Engels niet leiden tot de nietigheid van het verzoekschrift.

De door PROXIMUS opgeworpen exceptie van nietigheid wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken is bijgevolg ongegrond.

II. VOORWERP VAN DE VORDERINGEN

II.1. Hoofdberoep

14. TELENET verzoekt het hof in hoofdorde, de bestreden beslissing integraal te vernietigen en vervolgens vast te stellen dat de wettelijke voorwaarden voor het opleggen van voorlopige maatregelen niet zijn vervuld, zodat het oorspronkelijk verzoek om voorlopige maatregelen moet worden verworpen.

In ondergeschikte orde verzoekt TELENET de bestreden beslissing als volgt te hervormen:

- te zeggen voor recht dat de opgelegde voorlopige maatregelen slechts gelden tot en met 16 september 2016 of een andere, door het hof te bepalen, uiterste datum;
- te zeggen voor recht dat de opgelegde voorlopige maatregelen slechts gelden voor de wedstrijden van de *Superprestige* die enkel beschikbaar zijn op het distributieplatform van TELENET.

15. De BMa verzoekt het hof:

- in hoofdorde, het beroep van TELENET ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren;
- in ondergeschikte orde, haar eigen beslissing in de plaats te stellen van de bestreden beslissing, met behoud van de door het Mededingingscollege opgelegde voorlopige maatregelen, dan wel zoals aangepast.

16. PROXIMUS verzoekt het hof het beroep van TELENET onontvankelijk, minstens ongegrond, te verklaren en bijgevolg de bestreden beslissing en de daarin opgenomen voorlopige maatregelen te bevestigen en te beslissen dat er geen aanleiding bestaat om het incidenteel beroep verder te behandelen.

17. De VVO is vrijwillig tussenkomende partij in de zaak 2015/MR/2 ter ondersteuning van de middelen aangevoerd door TELENET, en vordert dat de bestreden beslissing vernietigd wordt.

II.2. Incidenteel beroep

18. PROXIMUS verzoekt het hof, indien het beroep van TELENET ontvankelijk zou worden verklaard

en één of meer van de middelen van TELENET gegrond zouden worden bevonden en de bestreden beslissing op die basis, geheel of gedeeltelijk, vernietigd en/of hervormd zou worden, op grond van diens volle rechtsmacht, overeenkomstig art. IV.79, § 2, tweede lid WER, PROXIMUS het voordeel te verlenen van haar incidenteel beroep en bijgevolg de bestreden beslissing op deze basis te hervormen, met behoud van de door het Mededingingscollege opgelegde voorlopige maatregelen, dan wel zoals aangepast; minstens, nog meer ondergeschikt in dat scenario, de bestreden beslissing te vernietigen op de door de middelen van PROXIMUS geïmplementeerde punten.

Het incidenteel beroep van PROXIMUS is bijgevolg van bewarende of conservatoire aard. Het is slechts bedoeld om de belangen van PROXIMUS te vrijwaren en haar rechten te beschermen in de mate dat één of meerdere van de middelen van TELENET zouden worden weerhouden en dit de opgelegde voorlopige maatregelen zou teniet doen of inperken.

19. De BMa heeft geen conclusies ingediend met betrekking tot het incidenteel beroep van PROXIMUS.

20. TELENET verzoekt het hof het incidenteel beroep van PROXIMUS ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren.

21. De VVO is vrijwillig tussenkomende partij in de zaak 2016/MR/1 en vordert dat het incidenteel beroep van PROXIMUS verworpen wordt.

II.3. Verzoek tot voeging

22. PROXIMUS verzoekt het hof, voor zover nodig, de procedure betreffende het incidenteel beroep in de zaak 2016/MR/1 te willen voegen met de procedure in hoofdberoep in de zaak 2015/MR/2, gelet op het feit dat het hier om een incidenteel beroep gaat met betrekking tot dezelfde beslissing en beide procedures bijgevolg nauw verbonden zijn.

23. TELENET en de VVO sluiten zich aan bij dit verzoek van PROXIMUS. Wel wijst TELENET erop dat de behandeling van het hoofdberoep in de zaak 2015/MR/2 niet vertraagd mag worden door het incidenteel beroep in de zaak 2016/MR/1 (zie: art. 810 en 814 Ger. W.).

III. BESTREDEN BESLISSING EN PROCEDURELE VOORGAANDEN

24. Op 16 september 2015 heeft PROXIMUS een klacht neergelegd bij de Auditeur-generaal bij de BMa met betrekking tot de wijze van toekenning door de betrokken houders van (*premium*) content¹ rechten en de exclusieve verwerving van die rechten door TELENET, zoals inzonderheid, maar niet beperkt tot de *live* uitzendrechten voor de veldritwedstrijden van de "*Hansgrohe Superprestige*", alsook de wijze van rechtstreekse uitzending van die laatstgenoemde wedstrijden zoals die was aangekondigd en intussen is geïmplementeerd door de betrokken partijen. Deze klacht is gericht tegen TELENET, SBS Belgium en de vzw VERENIGDE VELDRITORGANISATOREN.

¹ Vrije vertaling: "aantrekkelijke inhoud". Deze vertaling geldt ook voor de hierna gebruikte term "*premium content*".

25. Op dezelfde datum heeft PROXIMUS eveneens een verzoek om voorlopige maatregelen neergelegd bij de Voorzitter van de BMa. De door PROXIMUS gevraagde voorlopige maatregel was als volgt geformuleerd:

“Bij wijze van voorlopige maatregel, een verbod op te leggen aan alle betrokken partijen om op enigerlei wijze mee te werken aan een situatie waarin de wedstrijden van de Superprestige voor het seizoen 2015-2016 in live uitzending enkel beschikbaar zouden zijn op het distributieplatform van Telenet of gelijk welke andere oplossing die gelijkaardige uitsluitingseffecten met zich zou brengen ten nadele van alternatieve distributieplatformen.”

De VVO, SBS Belgium en TELENET hebben op 6 oktober 2015 schriftelijke opmerkingen neergelegd in de procedure betreffende de voorlopige maatregelen.

Het Auditoraat heeft geen schriftelijke opmerkingen neergelegd.

De partijen werden gehoord op de zitting van 13 oktober 2015.

Ook Mobistar die vrijwillig was tussengekomen, werd op die zitting gehoord.

Uit de tekst en de verklaring van PROXIMUS op de zitting van 13 oktober 2015 bleek dat PROXIMUS het volgende vroeg:

“De volgende optie (optie 4), die ook door Proximus in de onderhavige procedure gevraagd wordt bij wijze van voorlopige maatregel, (...) komt er op neer dat VIER de rechten, waarvan zij voortijdig en in het kader van de “combine” met Telenet afstand heeft gedaan ondanks het feit dat zij haar nog voor het komende seizoen van de Superprestige toekwamen, niet mocht afstaan (en dus behoudt) en dat zij bijgevolg (in het kader van de loyale uitoefening van deze rechten) de wedstrijden van de Superprestige nog steeds zou uitzenden, net zoals dit de voorbije nagenoeg tien jaar het geval is geweest. Anders gezegd, de afspraak tussen de organisatoren en VIER om een einde te stellen aan de rechten, wordt daarmee, voor het seizoen 2015-2016, ongedaan gemaakt en VIER herneemt gewoon zijn rechten, die het verplicht wordt op een loyale wijze uit te oefenen.”

Op de zitting van 13 oktober 2015 liet het Auditoraat weten dat het onder andere wegens gebrek aan tijd en middelen geen schriftelijke opmerkingen had ingediend.

Op 21 oktober 2015 heeft het Mededingingscollege aan de partijen meegedeeld dat het overwoog om een andere maatregel op te leggen dan de maatregel die door PROXIMUS werd gevraagd. Partijen werden uitgenodigd om hierover hun opmerkingen mee te delen.

Op 26 oktober 2015 deelde PROXIMUS hierover opmerkingen mee. TELENET en de VVO bezorgden de BMa hun opmerkingen op 29 oktober 2015. SBS Belgium deelde op dezelfde datum mee geen aanvullende opmerkingen te zullen neerleggen.

De Bestreden Beslissing werd uitgesproken op 5 november 2015 en legt de volgende voorlopige maatregelen op:

1. (...)

2. (...)

3. Telenet en de v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren worden, tenzij de v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren opteert voor de onder 5 beschreven maatregel, bij toepassing van artikel IV.64, § 1 WER bevolen de exclusiviteitsclausule in artikel 2.1.1 in de Samenwerkingsovereenkomst Superprestige-Telenet van 19 maart 2015 (hierna de Samenwerkingsovereenkomst) betreffende de zendrechten voor "Hansgrohe Superprestige" veldritten, en elke andere afspraak die deze rechten exclusief aan Telenet zou toekennen, te schorsen vanaf het kennis nemen van deze beslissing tot de datum van een eindbeslissing van het Auditoraat of het Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit betreffende klacht die aanleiding heeft gegeven tot deze procedure inzake voorlopige maatregelen.

4. De v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren wordt bevolen zendrechten toe te kennen voor de onder (3) bedoelde periode, in licenties die geheel die periode betreffen of in opeenvolgende licenties inzake één of meer seizoenen, tegen redelijke en niet discriminerende voorwaarden aan de geïnteresseerden die daarom verzoeken en aantonen in staat te zijn het uitzenden van de bedoelde veldritten op behoorlijke wijze te verzorgen. Indien voor een seizoen zendrechten aan één of meer andere geïnteresseerden dan Telenet zijn toegekend, dient de Verenigde Veldritorganisatoren te aanvaarden dat de in artikel 5 van de Samenwerkingsovereenkomst bepaalde door Telenet verschuldigde licence fee na onderhandeling tussen de partijen aangepast wordt in het licht van de door andere geïnteresseerden voor deze rechten betaalde vergoeding.

5. Als alternatief voor de onder 3 en 4 bedoelde voorlopige maatregel, kan de v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren er voor opteren de Samenwerkingsovereenkomst te schorsen vanaf het einde van seizoen 2015-2016 tot de datum van een eindbeslissing van het Auditoraat of het Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit betreffende klacht die aanleiding heeft gegeven tot deze procedure betreffende voorlopige maatregelen, en de rechten, al dan niet exclusief, tijdens die periode aan te bieden in een transparante en niet-discriminerende biedprocedure. De v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren dient binnen één maand na de datum van deze beslissing haar keuze te bepalen tussen de onder (3-4) en (5) voorziene alternatieven.

6. De v.z.w. Verenigde Veldritorganisatoren dient de auditeur-generaal te informeren als volgt:

a. Zij dient binnen de maand na het kennis nemen van deze beslissing mee te delen of zij kiest voor een schorsen van de exclusiviteit zoals bedoeld onder 3 en 4, of het organiseren van een biedprocedure zoals bedoeld onder 5, en in dit laatste geval de modaliteiten van deze procedure mee te delen;

b. Zij dient binnen de zes kalendermaanden na het kennisnemen van deze beslissing mee te delen of niet-exclusieve zendrechten zijn toegekend aan een of meer andere geïnteresseerden dan Telenet, respectievelijk of een biedprocedure resulteerde in het toekennen van zendrechten, en de desbetreffende overeenkomsten mee te delen.

c. Zij dient indien niet geopteerd werd voor het organiseren van een biedprocedure en deze al tot het toekennen van rechten heeft geleid, deze rapportering te herhalen voor het einde van elke daaropvolgende periode van zes maanden.

7. Bij een inbreuk op deze rapporteringsplicht is een dwangsom verschuldigd van 1000 euro per volle week dat de Verenigde Veldritorganisatoren nalaten een volledig en correct rapport tijdig over te maken. Wanneer de auditeur-generaal niet tijdig een rapport ontvangt of oordeelt dat het rapport onvolledig of onjuist is, deelt zij deze vaststelling mee aan de Verenigde Veldritorganisatoren die over vijf werkdagen beschikken om haar verweer aan de auditeur-generaal voor te leggen. De auditeur-generaal kan bij toepassing van de artikelen IV.26, § 2, 6^e en IV.72 WER de laattijdigheid vaststellen en de dwangsom verschuldigd verklaren.

8. Indien betwisting ontstaat over de uitvoerbaarheid of het respecteren van de voorlopige maatregelen bedoeld onder (3) tot (6) kunnen partijen (Proximus, SBS Belgium, Telenet en de Verenigde Veldritorganisatoren) zich tot de auditeur-generaal wenden. Zij dienen de andere partijen hierover zonder verwijl in te lichten. De auditeur-generaal of een door haar aangestelde auditeur zijn bevoegd om de maatregel te interpreteren bij toepassing van artikel IV.26, § 2, 6^e WER.

9. Indien de interpretatie van de auditeur-generaal of de door haar aangestelde auditeur of een beslissing van de auditeur-generaal bedoeld onder (8), betwist worden, of gemeend wordt dat de maatregelen dienen te worden gewijzigd of ingetrokken, kunnen de auditeur of partijen het Mededingingscollege vragen om een maatregel of beslissing te herzien of in te trekken. Dit verzoek moet meegedeeld worden aan de andere partijen in deze procedure. Zij moeten over een termijn van vijf werkdagen beschikken om op dit verzoek te antwoorden. Het College zal dan beslissen op de stukken tenzij de voorzitter een zitting organiseert."

TELENET werd in kennis gesteld van de bestreden beslissing bij aangetekend schrijven gedateerd op 6 november 2015, dat op 10 november 2015 werd ontvangen.

IV. ONTWIKKELINGEN NA DE BESTREDEN BESLISSING

26. Bij schrijven van 27 november 2015 gericht aan de Auditeur-generaal bij de BMa, heeft de VVO via haar raadsman te kennen gegeven dat zij in uitvoering van de bestreden beslissing opteerde voor de voorlopige maatregel bedoeld in nummers 3 en 4 van het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissing en dat zij bereid was om niet-exclusieve uitzendrechten toe te kennen aan geïnteresseerden die daarom zouden verzoeken en zouden aantonen in staat te zijn het uitzenden van de *Superprestige* veldritten op behoorlijke wijze te verzorgen.

27. Diezelfde dag richtte de raadsman van de VVO een schrijven aan PROXIMUS, waarin zij peilde naar de mogelijke belangstelling van PROXIMUS voor het bekomen van niet-exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige* veldritwedstrijden.

28. Bij schrijven van 16 december 2015 bevestigde PROXIMUS haar principiële belangstelling in het verwerven van niet-exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige*. Sindsdien zijn onderhandelingen lopende tussen de VVO en PROXIMUS.

V. DE RELEVANTE FEITEN

V.1. Voorstelling van de partijen

a) Telenet

29. TELENET is een kabeloperator die vaste en mobiele telefonie, breedband internet en (analoge en digitale) kabeltelevisie aanbiedt aan huishoudens in Vlaanderen, een deel van het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en één gemeente in Wallonië.

TELENET biedt ook een aantal betaaltelevisiezenders aan haar klanten aan, meer bepaald enerzijds een aantal *premium* film kanalen en anderzijds de Play Sports kanalen die klanten de mogelijkheid bieden om een waaier aan sportwedstrijden *live* en uitgesteld te bekijken. Bovendien kunnen op het PlayTime (kanaal 11), dat door alle digitale televisieklanten van TELENET kan worden bekeken zonder bijkomende betaling, een aantal andere programma's worden bekeken, waaronder ook sportwedstrijden en sport-gerelateerde programma's.

30. TELENET maakt deel uit van de groep Liberty Global plc., die diensten aanbiedt van televisie, breedband internet en spraaktelefonie via kabelnetwerken in onder meer twaalf Europese landen. In België is Liberty Global plc. de controlerende aandeelhouder van de Telenet Group Holding.

31. Liberty Global plc., het moederbedrijf van TELENET, is samen met Waterman & Waterman nv en Corelio Publishing nv medeaandeelhouder van De Vijver Media nv, de moedermaatschappij van SBS Belgium nv, die onder andere de TV-zender VIER uitbaat.

b) Proximus

32. PROXIMUS is nationaal actief in diverse activiteiten van elektronische communicatie, waaronder breedband internet, vaste telefonie en mobiele telefonie.

Sinds 2005 is PROXIMUS ook actief als aanbieder van TV-diensten (*Proximus TV*).

c) VVO

33. VVO is een vereniging zonder winstoogmerk die in 1982 werd opgericht. Het maatschappelijk doel van VVO is *"het bevorderen van de wielersport in het algemeen en van het veldrijden en het organiseren van het klassemment superprestige cyclocross in het bijzonder"*.

VVO werd specifiek opgericht om het cyclocross regelmatigheids criterium *Superprestige* op te richten en te organiseren. Zij is rechtenhouder van de uitzendrechten voor de veldritten van de *Superprestige*.

V.2. De live uitzendrechten voor het veldrijden

34. Tot en met het veldritseizoen 2014-15 werden de *Superprestige* en *UCI Wereldbeker* veldritten steeds rechtstreeks uitgezonden door open-net zenders, respectievelijk VIER (SBS Belgium) en Sporza (VRT). Beide zenders beschikten nog over de uitzendrechten voor deze regelmatigheidscriteria tot en met het seizoen 2015-16, maar hebben deze voor het seizoen 2015-16 overgedragen aan TELENET.

35. De rechtenhouder UCI was door TELENET benaderd met het oog op het verwerven van de uitzendrechten op de *Wereldbeker cyclocross*. TELENET had immers de afgelopen jaren de exclusiviteit op de uitzendrechten van het Belgisch voetbal verloren en had ook bepaalde andere sportrechten niet (opnieuw) kunnen verwerven en had daarom besloten om in te zetten op een gediversifieerder sportaanbod (met dus meer andere sporten naast het voetbal) met de nadruk op sporten waaraan Belgische atleten deelnemen, zoals buitenlandse voetbalcompetities waaraan Belgische spelers deelnemen, Belgisch basketbal, Belgisch hockey, enz. Ook het veldrijden past luidens TELENET mooi in dit concept gelet op de uitstekende prestaties die Belgische renners in deze sport kunnen voorleggen.

De eerste contacten met de UCI vonden plaats in februari 2015 en leidden tot een principiële akkoord in maart 2015. Begin juli 2015 kwam tussen partijen een formele overeenkomst tot stand. In uitvoering daarvan werd TELENET voor het seizoen 2015-16 de hoofdsponsor van de *Wereldbeker*. Voor de seizoenen 2016-17 tot 2019-20 werd TELENET titelsponsor en verkreeg zij de exclusieve uitzendrechten.

36. In mei 2015 werd TELENET vervolgens benaderd door de VVO² met de vraag of zij belangstelling had om de uitzendrechten te verwerven op de *Superprestige* voor de seizoenen 2015-16, 2016-17, 2017-18, 2018-19 en 2019-20³.

SBS had in 2013 weliswaar de exclusieve uitzendrechten op de *Superprestige* verworven tot en met het seizoen 2015-16, maar had na het seizoen 2014-15 aan de VVO laten weten dat zij haar programmabeleid inzake sportuitzendingen fundamenteel herzien had, hoofdzakelijk om budgettaire redenen. SBS was dan ook niet langer geïnteresseerd in de uitzending van veldritten, met inbegrip van de *Superprestige* veldritten, en was bereid om haar rechten voor het seizoen 2015-16 over te dragen.

De VVO had dan eerst contact opgenomen met Medialaan (VTM) en met de VRT om te peilen naar mogelijke interesse in de vrijgekomen uitzendrechten. Aangezien echter geen van beide omroepen geïnteresseerd was, kwam de VVO bij TELENET terecht en werden onderhandelingen gestart. Uiteindelijk sloot TELENET een overeenkomst met de VVO waarmee zij de exclusieve uitzendrechten verkreeg voor de seizoenen 2016-17, 2017-18, 2018-19 en 2019-20.

Daarnaast sloot TELENET op 6 juli 2015 een overeenkomst met SBS Belgium waarmee deze laatste – met instemming van de VVO die daartoe partij was bij deze overeenkomst – de uitzendrechten voor

² PROXIMUS vindt het bijzonder eigenaardig dat TELENET door de VVO zou zijn benaderd en niet omgekeerd, aangezien TELENET zelf de andere rechtenhouders heeft gecontacteerd.

³ De VVO bevestigt dat zij niet gepoëld heeft naar interesse vanwege PROXIMUS.

het seizoen 2015-16 aan TELENET overdroeg.

Vermits – naar eigen zeggen – haar ervaring inzake voetbal niet zonder meer naar andere sporten, zoals het veldrijden, kon worden getransponeerd, was het voor TELENET onontbeerlijk om de nodige productionele expertise voor veldritwedstrijden te verwerven. De combinatie van deze factor met het feit dat bepaalde wedstrijden (waaronder het wereldkampioenschap veldrijden dat deel uitmaakte van het pakket rechten dat TELENET verwierf van de UCI) op de zogenaamde “evenementenlijst”⁴ voorkomen en krachtens art. 153 van het Vlaams Omroepdecreet door minstens 90 % van de Vlamingen op televisie moeten kunnen worden gevolgd, heeft TELENET ertoe geleid de medewerking te zoeken van een “free-to-air” (open net) omroep aan wie sommige van de uitzendrechten in sublicentie kunnen worden gegeven.

De VRT leek hiervoor volgens TELENET de meest geschikte kandidaat, gelet op haar ongeëvenaarde ervaring op het vlak van het veldrijden, het bestaan van een ruim sportaanbod op haar zender Sporza en het feit dat de VRT nog beschikte over de exclusieve uitzendrechten op de *UCI Wereldbeker* wedstrijden voor het seizoen 2015-16. Op 9 oktober 2014 had de Raad van Bestuur van de VRT bovendien besloten om een strak besparingsplan goed te keuren dat onder meer inhield dat de VRT fors diende te besparen op de verwerving en exploitatie van uitzendrechten op sportwedstrijden.

TELENET benaderde de VRT dan ook met het voorstel om een partnerschap aan te gaan dat de VRT de gelegenheid bood (i) om besparingen te realiseren in het seizoen 2015-16 door een sublicentie te geven aan TELENET op een aantal *UCI Wereldbeker* wedstrijden en (ii) om bepaalde uitzendrechten op veldrit- en wielervedstrijden die in het bezit zijn van TELENET in sublicentie te verwerven zonder zware investeringen. In ruil zou de VRT haar productionele expertise en schermgezichten (Michel Wuyts, Paul Herygers, ...) ter beschikking stellen.

TELENET omschrijft de samenwerking met de VRT als volgt: *“Terwijl de VRT dankzij deze samenwerking haar expertise in dit domein kan handhaven en ten gelde maken en verzekerd blijft van een kritische massa aan veldrit- en wielervedstrijden op zijn zenders, verkrijgt Telenet de mogelijkheid om ‘al doende te leren’ en intussen de kwaliteit van haar wieleraanbod aan de consument te verzekeren. Tevens biedt de samenwerking een oplossing voor de noodzaak om bepaalde wedstrijden via een “free-to-air” kanaal uit te zenden. VRT en Telenet sloten op die basis een samenwerkingsovereenkomst op grond waarvan de VRT o.a. een sublicentie verkreeg op een aantal Superprestigewedstrijden.”*

37. Als gevolg van voormelde overeenkomsten zijn vanaf het seizoen 2015-16 het merendeel van de veldritten van zowel de *Superprestige* als de *UCI Wereldbeker* enkel nog rechtstreeks te bekijken door (digitale) TELENET-abonnees, met uitsluiting van alle andere kijkers die aangesloten zijn op een concurrerend TV-distributieplatform, zoals *Proximus TV*.

38. Naast de *UCI Wereldbeker* en de *Superprestige* bestaat er nog een derde regelmatigheids criterium, met name de *BPost Bank Trofee*⁵. Voor dit regelmatigheids criterium blijft de VRT beschikken over de *live* uitzendrechten. Deze wedstrijden blijven dus beschikbaar op de open-net zender Sporza.

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de lijst van evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving van 28 mei 2004, B.S. 19 augustus 2004.

⁵ Vanaf het seizoen 2016-17 verandert de naam in “DVV Verzekeringen Trofee”.

39. Tenslotte bestaan er nog losse crossen (die geen deel uitmaken van een regelmatigheids criterium). Van deze crossen worden er zeven exclusief op het TELENET-platform uitgezonden, een aantal op Sporza en nog één op VIER.

40. De toekenning van de *live* uitzendrechten voor de *Superprestige* en de *UCI Wereldbeker* vond plaats zonder enige vorm van voorafgaande concurrentiestelling.

V.3. Standpunten van partijen omtrent de mededinging

41. PROXIMUS is van oordeel dat het gebrek aan voorafgaande concurrentiestelling problematisch is, zeker omdat TELENET als dominante aanbieder van TV-diensten de rechten heeft verworven. Volgens PROXIMUS zijn de hiervoor omschreven (exclusiviteits-)overeenkomsten met TELENET mededingingsbeperkend en nadelig voor de consument, omdat het veldrijden voorbehouden wordt aan de digitale abonnees van één enkel platform, terwijl dit voorheen te zien was op open-net zender en dus op ieder distributieplatform.

Volgens PROXIMUS kadert de verwerving van de *live* uitzendrechten voor de *Superprestige* en de *UCI Wereldbeker* door TELENET "binnen een aangehouden en meervoudige uitsluitingsstrategie waarbij deze dominante onderneming dergelijke cruciale inhoud op exclusieve basis verwerft, met uitsluiting van concurrerende aanbieders van TV-diensten, om aldus haar dominante positie te bestendigen, af te schermen en zelfs nog verder te versterken. Het gaat hem met name om een strategie van die dominante kabeloperator om andere ondernemingen uit te sluiten door o.a. het reeds zeer lage klantenverloop nog verder te verlagen door bijkomende overstapdrempels te creëren om zo zijn klantenbestand (meer dan 70 % van de betrokken markt) nog verder en steviger aan zich vast te klikken en door de (weinig) eindgebruikers die het kabelplatform hebben verlaten te proberen terug te winnen."

PROXIMUS wijst bovendien op de bijzondere populariteit van het veldrijden in België en meer in het bijzonder in Vlaanderen, zoals blijkt uit de kijkcijfers, die door geen enkele partij worden betwist, en uit een recente enquête van de VRT.

PROXIMUS besluit dan ook dat de uitzendrechten voor de *Superprestige*, de *UCI Wereldbeker* en de *BPost Bank Trofee premium content* zijn en dus een zeer belangrijke differentiatiefactor tussen distributieplatformen.

42. TELENET daarentegen stelt dat niet het minste kwantitatief of kwalitatief bewijs voorligt dat aannemelijk maakt dat consumenten de keuze van hun televisiedistributeur laten hangen van de mogelijkheid om het veldrijden integraal *live* op televisie te bekijken of van de exclusieve beschikbaarheid van de *live* uitzendingen van bepaalde veldritwedstrijden.

TELENET besluit dat PROXIMUS geen concrete bewijselementen aanbrengt van de feiten die zij als *prima facie* inbreuken op de mededingingsregels kwalificeert en dat de BMA sommige onbewezen beweringen, veronderstellingen, verdachtmakingen en speculaties ten onrechte heeft overgenomen in de bestreden beslissing.

VI. BESPREKING

VI.1. Samenvoeging

43. Gelet op het feit dat het beroep van TELENET en het incidenteel beroep van PROXIMUS tegen dezelfde beslissing onderling zo nauw verbonden zijn dat het wenselijk is ze samen te behandelen en te berechten, teneinde oplossingen te vermijden die onverenigbaar kunnen zijn wanneer de zaken afzonderlijk worden berecht, beveelt het hof de samenvoeging van de zaken gekend onder de rolnummers 2015/MR/2 en 2016/MR/1 (art. 30 Ger. W).

VI.2. Hoofdberoep van TELENET

VI.2.1. Eerste middel: schending van art. IV.64, § 1 WER, van art. 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, van de motiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel bij de beoordeling van het bestaan van een *prima facie* inbreuk

44. Artikel IV.64, § 1 WER bepaalt het volgende:

“Het Mededingingscollege kan, onder de in dit artikel bepaalde voorwaarden, voorlopige maatregelen nemen teneinde de restrictieve mededingingspraktijken, die het voorwerp van het onderzoek uitmaken, te schorsen, indien dringend een toestand dient te worden vermeden die een ernstig, onmiddellijk en moeilijk herstelbaar nadeel kan veroorzaken voor de ondernemingen waarvan de belangen aangetast worden door deze praktijken of die schadelijk kan zijn voor het algemeen economisch belang.”

De cumulatieve toepassingsvoorwaarden voor het opleggen van voorlopige maatregelen worden als volgt omschreven:

- (i) de ontvankelijkheidsvereiste: bestaan van een onderzoek ten gronde;
- (ii) de gegrondheidsvereiste: bestaan van een *prima facie* inbreuk op het WER;
- (iii) de urgentievereiste: ernstig, onmiddellijk en moeilijk te herstellen nadeel in hoofde van de verzoeker of schade aan het algemeen economisch belang (K. MARCHAND en B. STULENS, “De nieuwe procedure inzake voorlopige maatregelen: *nil novi sub sole?*”, *TBM* 2013, (167) 176, nr. 38).

45. TELENET houdt voor dat het Mededingingscollege bij de beoordeling van het bestaan van een *prima facie* inbreuk art. IV.64, § 1 WER, art. 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel heeft geschonden. Volgens TELENET heeft het Mededingingscollege (i) de niet-kennelijk onredelijkheidstoets en dus niet de juiste toetsingsstandaard gehanteerd om na te gaan of de gedragingen van TELENET een *prima facie* inbreuk uitmaken en (ii) zich ten onrechte beperkt tot een oppervlakkige analyse en een louter marginale toetsing van het standpunt

van de partij die om de voorlopige maatregel heeft verzocht. Aldus bestaat het middel uit twee onderdelen.

46. Ook het VVO is van oordeel dat de niet-kennelijk onredelijkheidstoets een foutief criterium uitmaakt voor het beoordelen van het bestaan van een *prima facie* inbreuk. Het verwijst ook naar het criterium gebruikt in het kader van een gemeenrechtelijk kortgeding, waar de kortgedingrechter, indien hij beslist om rechtsregels te betrekken in zijn beoordeling, ervoor moet zorgen dat deze de voorlopige maatregelen die hij oplegt, “redelijk kunnen schragen”, wat beduidend strenger zou zijn dan “niet kennelijk onredelijk” (zie: syntheseconclusie VVO, randnr. 28).

47. PROXIMUS daarentegen stelt dat het Mededingingscollege de juiste toetsingsstandaard heeft toegepast en op basis van het dossier en het tegensprekelijk debat op afdoende gemotiveerde en onderbouwde wijze tot het besluit is gekomen dat er sprake is van een *prima facie* inbreuk op zowel art. IV.1 WER/101 VWEU als art. IV.2 WER/102 VWEU.

48. Volgens de BMa heeft het Mededingingscollege de juiste toetsingsstandaard gehanteerd door concreet te motiveren waarom het op grond van het verzoekschrift en de andere relevante dossiergegevens en argumenten van partijen, niet kennelijk onredelijk was om uit te gaan van een *prima facie* inbreuk.

49. Wat betreft het eerste onderdeel van het middel met betrekking tot de gehanteerde toetsingsstandaard bij het vaststellen van de reële mogelijkheid van een ogenschijnlijke of *prima facie* inbreuk, werd deze in de bestreden beslissing (randnr. 27) door het Mededingingscollege als volgt omschreven:

“Om een schorsing van vermeende inbreuken te verantwoorden moet op de eerste plaats worden nagegaan of de klacht ten gronde prima facie voldoende gegrond lijkt om een onderzoek te verantwoorden waarbij er een reële kans is dat dit zal leiden tot de vaststelling van een inbreuk op de mededingingsregels. Volgens rechtspraak van het Hof van beroep te Brussel, de beslissingspraktijk van de BMA en de rechtspraak van de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging over het op dit punt met artikel IV.64 WER vergelijkbare artikel 62 WBEM betekent dit dat moet worden nagegaan of het al dan niet kennelijk onredelijk zou zijn de feiten als een inbreuk te beschouwen.”

TELENET leidt uit deze overweging af dat het Mededingingscollege zich heeft beperkt tot een niet-kennelijk onredelijkheidstoets om uit te maken of er sprake is van een inbreuk en niet de toetsingsstandaard van de reële mogelijkheid van een inbreuk heeft gevolgd die weerhouden wordt in de Belgische rechtspraak (zie: syntheseconclusies TELENET, randnr. 94).

TELENET verwijst naar het arrest van het hof van beroep van 19 oktober 2011 dat zij het principe-arrest noemt in verband met de toetsingsstandaard van een *prima facie* inbreuk.

In dit arrest overwoog het hof het volgende:

“De toetsingsstandaard van een prima facie inbreuk betekent alleszins dat er meer dan een theoretische, d.w.z. een reële mogelijkheid moet bestaan om de aangevoerde feiten, zo deze op het eerste zicht als geloofwaardig overkomen, als een inbreuk (misbruik van machtspositie) te kwalificeren zonder dat daartoe eerst een grondig onderzoek dient te gebeuren. Wel dient de Voorzitter uitdrukkelijk in zijn beslissing vast te stellen dat prima facie de constitutieve elementen voor een inbreuk voorhanden zijn (waaronder het bestaan van een prima facie machtspositie, een ondernemingspraktijk die misbruik kan uitmaken en de afwezigheid op het eerste zicht van ernstige rechtvaardigingsgronden). Hij dient hierbij te steunen op alle gegevens van het dossier waaronder het Verslag.” (Brussel 19 oktober 2011, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2011, 1070, randnr. 61).

Het opleggen van voorlopige maatregelen veronderstelt bijgevolg een zorgvuldige analyse door het Mededingingscollege om na te gaan of er een reële mogelijkheid bestaat dat de feiten in kwestie, na een onderzoek ten gronde, als een inbreuk kunnen worden gekwalificeerd. Enerzijds is een diepgaand onderzoek ten gronde niet vereist, want dergelijk onderzoek zou onverenigbaar zijn met het bewarend karakter van voorlopige maatregelen. Anderzijds is het niet met de vrijheid van ondernemen bestaanbaar en zou het tot misbruik van de procedure aanleiding kunnen geven dat een praktijk door het Mededingingscollege zou kunnen verboden worden zonder de reële mogelijkheid dat de hem voorgelegde en weerhouden feiten na een grondig onderzoek als inbreuk kunnen worden gekwalificeerd (Brussel 19 oktober 2011, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2011, 1070, randnr. 60).

In tegenstelling tot wat TELENET aanvoert in haar syntheseconclusies (randnr. 94), is de niet-kennelijk onredelijkheidstoets gevolgd door het Mededingingscollege inzake voorlopige maatregelen, niet onverenigbaar met de vereiste dat er sprake moet zijn van een reële mogelijkheid van een inbreuk. In beide formuleringen gaat het er om te vermijden dat voorlopige maatregelen zouden worden opgelegd ten aanzien van gedragingen van een ondernemingen die kennelijk vallen binnen de lijnen van wat toegelaten is.

Wanneer evenwel op grond van een eerste zorgvuldige analyse hierover gegronde twijfel blijft bestaan, kan met rede gesteld worden dat het niet-kennelijk onredelijk is om te besluiten tot het bestaan van een vermoedelijke, *prima facie* inbreuk.

TELENET erkent overigens dat het hof in zijn arrest van 19 oktober 2011 de niet-kennelijk onredelijkheidstoets door de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, niet heeft verworpen. Het hof overwoog immers het volgende:

“Het feit dat de Voorzitter in randnummer 123 aangeeft dat het niet kennelijk onredelijk is om de feitelijke gegevens die de Auditeur in aanmerking neemt op het eerste gezicht als

geloofwaardig te beschouwen en op grond van deze gegevens uit te gaan van een prima facie inbreuk betekent niet dat hij geen eigen beoordeling van deze gegevens heeft gemaakt maar enkel dat deze beoordeling overeenstemt met deze van de Auditeur en beantwoordt aan de vereisten voor de vaststelling van een prima facie of ogenschijnlijke inbreuk.” (Brussel 19 oktober 2011, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2011, 1070, randnr. 64).

Het hof besloot als volgt:

“Voor de prima facie vaststelling van een inbreuk volstaat dat er een reële kans bestaat dat in het kader van een onderzoek ten gronde een inbreuk wordt vastgesteld die de mededinging beperkt. De overweging van de Voorzitter dat het niet kennelijk onredelijk is om de feitelijke gegevens die de auditeur in aanmerking neemt op het eerste gezicht als geloofwaardig te beschouwen en om op grond van deze gegevens uit te gaan van een prima facie inbreuk op het verbod van misbruik van machtspositie (randnummer 123) impliceert noodzakelijk dat er een meer dan theoretisch risico op het vinden van een inbreuk bestaat.” (Brussel 19 oktober 2011, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2011, 1070, randnr. 67).

TELENET verklaart deze aanvaarding van de niet-kennelijk onredelijkheidstoets door het hof evenwel door de op dat ogenblik geldende specifieke procedurele context, meer bepaald het door de Auditeur voorafgaand gevoerde onderzoek *à charge* en *à décharge* en diens gemotiveerd verslag waarop de Voorzitter kon steunen onder gelding van de WBEM (art. 62 WBEM).

Dit criterium zou evenwel niet meer aangepast zijn aan de nieuwe procedurele context inzake voorlopige maatregelen onder de WER.

Onder art. IV.64 WER is een voorafgaand onderzoek door de Auditeur niet meer vereist, zodat het Mededingingscollege nu zelf een zorgvuldig onderzoek moet voeren naar de ontvankelijkheid, de gegrondheid en de opportuniteit van de voorlopige maatregelen op basis van alle feitelijke elementen en argumenten die worden aangebracht door de partijen.

TELENET is daarom van oordeel dat het College zich in de huidige procedurele context niet kan beperken tot een loutere niet-kennelijk onredelijkheidstoets.

Het hof oordeelt hierover als volgt.

Het gemotiveerd verslag *à charge* en *à décharge* is onder het WER vervangen door een gemotiveerd verzoek om voorlopige maatregelen (inclusief ondersteunende stukken) en de schriftelijke opmerkingen (inclusief ondersteunende stukken) van de partij(en) tegen wie het verzoek gericht is.

De Wetgever heeft kennelijk beoogd om het beroep op de procedure van de voorlopige maatregelen aan te moedigen⁶ door ze efficiënter en sneller te laten verlopen en geoordeeld dat het verslag van de Auditeur niet onmisbaar is en ook niet nodig voor het Mededingingscollege om een *prima facie* inbreuk gemotiveerd te kunnen vaststellen en dat de tegensprekelijke *intra partes* procedure voor het Mededingingscollege voldoende garanties biedt voor de bescherming van de rechten van de verwerende onderneming.

De door het College te hanteren toetsingsstandaard is daarom geen andere dan de reeds onder de WBEM geformuleerde niet-kennelijk onredelijkheidstoets. Alleen kan het College zich daarbij niet steunen op het gemotiveerd verslag van de Auditeur, maar dient het zelf de door partijen aangebrachte en als pertinent en geloofwaardig weerhouden feiten en argumenten zorgvuldig te onderzoeken en *prima facie* te beoordelen of er voldoende grondslag is om te beschouwen dat er een reële mogelijkheid van een inbreuk bestaat.

Het gegeven dat voorheen onder de WBEM de feiten vooraf door de Auditeur onderzocht en een eerste maal beoordeeld werden, impliceert geenszins dat het Mededingingscollege onder de WER niet in staat zou zijn deze feiten te kwalificeren als een *prima facie* inbreuk, op grond van de voorhanden zijnde elementen. Het feit dat de Auditeur daartoe over ruimere onderzoeksbevoegdheden beschikte dan het College, doet hieraan geen afbreuk. Het College beschikt immers over het gemotiveerd verzoekschrift met bijhorende stukken in te dienen door de verzoeker en het standpunt hierover van partijen (en eventueel de Auditeur) uiteengezet in schriftelijke opmerkingen en gestaafd met de nodige gegevens waaronder desgevallend deskundige adviezen en studies in te brengen in een tegensprekelijk debat (art. IV.64, § 2 en 3) en waarvan het College de pertinentie en bewijskracht beoordeelt.

Niettemin kan van het College niet verwacht worden een even diepgaand en grondig onderzoek te verrichten als voorheen door de Auditeur werd verricht, gelet op de beperkte onderzoeksmogelijkheden waarover het beschikt, de dwingende en zeer korte termijnen door de Wetgever ingevoerd en de sanctie van de verwerping van het verzoek voorzien in geval van overschrijding van de beslissingstermijn (art. IV.64, § 4 en 6, eerste lid). Het onderzoek dient evenwel voldoende zorgvuldig te gebeuren om het besluit dat het niet kennelijk onredelijk is om de feiten als inbreuk te kwalificeren, te kunnen schragen.

Het hof heeft eerder de onder de WBEM geformuleerde toetsingsstandaard onder de gelding van het WER hernomen in zijn arrest van 28 april 2016 (zaak gekend onder het rolnummer 2015/MR/1):

“41. Zoals de Beslissing in herinnering brengt, volstaat het om te besluiten tot het bestaan van een prima facie inbreuk die het nemen van dringende en voorlopige maatregelen rechtvaardigt, vast te stellen dat het niet kennelijk onredelijk is te beschouwen dat de feiten

⁶ J. YSEWYN, M. VAN SCHOORISSE en E. MATIOU, *De Belgische Mededingingswet 2013. Een praktische en kritische analyse*, Intersentia, 2013, 93.

een inbreuk op het mededingingsrecht kunnen uitmaken De controle door het hof bestaat er uit na te gaan of in het licht van de in het geding zijnde regels en principes de beoordeling door de BMA is behept met fouten in rechte of manifeste beoordelingsfouten betreffende de feiten.”⁷

Recente rechtsleer naar aanleiding van het WER sluit kennelijk aan bij voormelde rechtspraak van het hof en omschrijft het begrip “*prima facie*” als volgt:

*“Het Mededingingscollege kan maar voorlopige maatregelen opleggen wanneer de voorgelegde feiten op het eerste zicht, prima facie, als een inbreuk omschreven kunnen worden. Het is niet vereist dat de inbreuk met voldoende zekerheid of waarschijnlijkheid vaststaat. Het volstaat dat aangetoond wordt dat er een risico bestaat dat de mededinging beperkt wordt.” (K. MARCHAND en B. STULENS, “De nieuwe procedure inzake voorlopige maatregelen: *nil novi sub sole?*”, TBM 2013, (167) 178, nr. 46).*

De vergelijking gemaakt door het VVO met de toetsingsstandaard in het kader van het gemeenrechtelijk kortgeding (“redelijk kunnen schragen”) kan niet worden gevolgd. De Wetgever voorzag immers in een specifieke en versnelde regeling voor het nemen van voorlopige maatregelen in het kader van mededingingsprocedures en in de rechtspraak werd een aan deze procedurele context aangepaste en voldoende duidelijk gepreciseerde toetsingsstandaard ontwikkeld, zodat er geen reden is om zich te richten op een andere toetsingsstandaard zoals die in het kader van het gemeenrechtelijk kortgeding, ongeacht of die strenger zou zijn of niet.

Ter staving van haar standpunt omtrent de door het College toe te passen toetsingsstandaard verwijst TELENET nog naar de beslissingspraktijk op Europees niveau en in de ons omringende landen (Frankrijk, Nederland, Verenigd Koninkrijk) die volgens TELENET het bestaan van ernstige twijfels of een waarschijnlijke respectievelijk kennelijke inbreuk als criterium zou vooropstellen (zie: syntheseconclusies TELENET, randnr. 110).

Uit de door TELENET voorgelegde beslissingen blijkt evenwel geenszins dat de voormelde toetsingsstandaard zoals toegepast door het Mededingingscollege, onverenigbaar zou zijn met de regelgeving en de beslissingspraktijk op Europees niveau.

Artikel 8 van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag (PB. L. 4 januari 2003, afl. 1, 1) bepaalt het volgende:

“In dringende gevallen, wanneer de mededinging op ernstige en onherstelbare wijze dreigt te worden geschaad, kan de Commissie, na een onderzoek dat op een vermoedelijke inbreuk wijst, ambtshalve bij beschikking voorlopige maatregelen treffen.” (onderlijning door het hof).

⁷ Vrije vertaling van: “Ainsi que le rappelle la Décision, afin de retenir l’existence d’une infraction *prima facie* justifiant des mesures urgentes et provisoires, il suffit de constater qu’il n’est pas manifestement déraisonnable de considérer que les faits peuvent constituer une infraction aux règles de concurrence. Le contrôle de la cour consiste à vérifier si, au regard des règles et principes en cause, l’appréciation de l’ABC est entachée d’erreurs de droit ou d’erreurs manifestes d’appréciation quant aux faits.”

Uit de rechtspraak van het Gerecht blijkt dat voorlopige maatregelen slechts aangewezen zijn wanneer bepaalde ondernemingen op het eerste gezicht gedrag vertonen dat van dien aard is dat zij een schending van het mededingingsrecht kunnen uitmaken⁸.

Het hof overweegt in dit verband dat wanneer het College na een eerste zorgvuldige analyse van de beschikbare gegevens tot de vaststelling komt dat het niet kennelijk onredelijk is om de weerhouden feiten als een inbreuk te kwalificeren, dit impliceert dat er redelijke twijfels blijven bestaan over de verenigbaarheid van het onderzochte gedrag met de mededingingsregels en dat er bijgevolg goede gronden zijn om het bestaan van een vermoedelijke (*i.e. prima facie*) inbreuk aan te nemen conform de *La Cinq* en *Peugeot* rechtspraak van het Gerecht.

De door TELENET geopperde discrepantie tussen de door het College gehanteerde niet-kennelijke onredelijkheidstoets en Europese rechtspraak mist bijgevolg feitelijke grondslag.

In die omstandigheid is het ook niet dienstig om een mogelijke discrepantie met bepaalde standpunten van de Europese Commissie of rechtspraak uit de ons omringende landen nader te onderzoeken.

⁸ In het arrest *La Cinq* oordeelde het Gerecht van Eerste Aanleg als volgt: "61. Zoals het Gerecht in zijn arrest van 12 juli 1991 heeft geoordeeld (T-23/90, *Peugeot (...)*), - daarmee de redenering van de Commissie tijdens de procedure bevestigend (...), kan in het kader van een beroep betreffende de wettigheid van een beschikking waarbij de Commissie voorlopige maatregelen heeft vastgesteld, het vereiste van de vaststelling van een inbreuk op het eerste gezicht niet worden gelijkgesteld met het zekerheidsvereiste waaraan een eindbeschikking moet voldoen. In casu komt de molivering van de Commissie in de bestreden beschikking - die overigens ter terechtzitting is bevestigd - erop neer, dat voor het nemen van voorlopige maatregelen is vereist dat reeds in het stadium van de loutere eerste beoordeling, die als uitgangspunt moet dienen voor het nemen van deze maatregelen, sprake is van een kennelijke overtreding.

62. Hieruit volgt dat de Commissie door het vereiste van een "a priori inbreuk" gelijk te stellen met het vereiste van de vaststelling van een "duidelijke en flagrante inbreuk", haar redenering heeft gebaseerd op een rehtens onjuiste uitlegging van de voorwaarde van een vermoedelijke inbreuk." (Ger. 24 januari 1992, nr. T-44/90, *Jur. H.v.J.* 1992, II, 3).

In het arrest *Peugeot* oordeelde het Gerecht van Eerste Aanleg als volgt: "21. Om in het onderhavige geval de wettigheid van de beschikking van de Commissie na te gaan, zal het Gerecht allereerst moeten nagaan of de Commissie in haar beschikking macht overwegen dat Peugeot, door haar dealers opdracht te geven om niet te verkopen aan een naar behoren gevolmachtigd beroepsmatig handelend tussenpersoon, op het eerste gezicht verder ging dan op grond van de toepasselijke gemeenschapsrechtelijke bepalingen toelaatbaar was, zodat ernstig moest worden betwijfeld of haar gedrag verenigbaar was met die bepalingen.

62. Zoals het Gerecht hiervoor in rechtsoverweging 37 heeft opgemerkt, overschrijdt de door Peugeot aan haar dealers verzonden circulaire op het eerste gezicht het kader van hetgeen op grond van verordening nr. 123/85, met name artikel 3, punt 11, is toegestaan, omdat zij eindgebruikers de mogelijkheid ontnaemt voertuigen aan te schaffen via een derde die naar behoren schriftelijk is gevolmachtigd.

63. De Commissie heeft derhalve terecht geoordeeld, dat op het eerste gezicht ernstig moest worden betwijfeld of de litigieuze circulaire verenigbaar was met de mededingingsregels van het Verdrag, zodat zij gerechtigd was voorlopige maatregelen vast te stellen totdat een beschikking ten gronde zou zijn gegeven." (Ger. 12 juli 1991, nr. T-23/90, *Jur. H.v.J.* 1991, II, 655).

In de mate het middel aanvoert dat het College door te oordelen dat “het in het huidige stadium van de procedure niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat de feiten een inbreuk kunnen uitmaken op de artikelen IV.2 WER en 102 VWEU” een foutieve toetsingsstandaard hanteert, faalt het naar recht. Het Mededingingscollege heeft bij de beoordeling van het bestaan van een *prima facie* inbreuk de juiste toetsingsstandaard gehanteerd en derhalve noch art. IV.64, § 1 WER noch de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

50. Wat de beweerde schending van art. 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie betreft, legt TELENET uit dat een beslissing om voorlopige maatregelen op te leggen, een beperking inhoudt van de vrijheid van ondernemerschap en het recht op eigendom, die worden gewaarborgd door voormelde bepalingen.

Artikel 52 van het Handvest bevat uitdrukkelijke voorwaarden waaraan een beperking van de fundamentele rechten moet voldoen. De beperking moet meer bepaald voorzien zijn bij wet, voldoen aan het evenredigheidsbeginsel, noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan de doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

TELENET stelt dat een beperking die wordt opgelegd zonder zorgvuldige feitelijke onderbouw en/of zonder voorafgaande zorgvuldige analyse, kennelijk niet voldoet aan deze noodzakelijkheids- en evenredigheidsvereisten.

Dit tweede onderdeel van het middel komt er op neer dat TELENET het College verwijt zich beperkt te hebben tot een zeer summiere, oppervlakkige en nauwelijks feitelijk onderbouwde analyse waardoor de facto slechts een marginale toetsing gebeurde van het standpunt van partij PROXIMUS die om de maatregel heeft verzocht (zie: syntheseconclusies TELENET, randnr. 113).

In de mate het middel aldus betrekking heeft op een gebrekkige toepassing van voormelde toetsingsstandaard oordeelt het hof dat het beweerde gebrek aan zorgvuldige feitelijke onderbouw en/of voorafgaande zorgvuldige analyse de kritiek van TELENET het voorwerp uitmaakt van het tweede middel van TELENET, dat hierna wordt beoordeeld (*infra* randnrs. 52-57).

51. Het eerste middel van TELENET, dat wordt gesteund door de VVO, is bijgevolg ongegrond.

VI.2.2. Tweede middel: schending van art. IV.64, § 1 WER, van art. 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, van de motiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel bij gebrek aan feitelijk juiste, pertinente en geloofwaardige gegevens die de analyse van het College kunnen onderbouwen

52. TELENET stelt dat de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel inhouden dat het College de verplichting heeft erover te waken dat zijn beslissing steunt op juiste en pertinente gegevens die zorgvuldig werden onderzocht.

Volgens TELENET voldoet de bestreden beslissing niet aan deze vereisten. Zij noemt de feitelijke onderbouw van de bestreden beslissing “*flinterdun*” en stelt dat de volledige analyse door het College van de constitutieve bestanddelen van een *prima facie* inbreuk en het ernstig en moeilijk te herstellen nadeel in wezen uitsluitend steunt op de kijkcijfers van de uitzending van de *Superprestige* wedstrijden op VIER tijdens het seizoen 2014-15 en van het WK Veldrijden op 2 februari 2014.

TELENET besluit het volgende: “*De analyse van het College van de afbakening van de relevante markt, van het bestaan van een misbruik van machtspositie, van een mededingingsbeperkende afspraak en van een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel steunt dus op speculatieve assumpties (veldrijden is een motor voor abonnementen op TV-distributie, de exclusieve live uitzending van sommige wedstrijden van de Superprestige door Telenet zal Telenet TV-klanten doen afzien van de overstap naar Proximus, etc.) die op geen enkele wijze feitelijk worden onderbouwd maar uitsluitend worden afgeleid uit kijkcijfers, waarvan sommige overigens zelfs niet eens betrekking hebben op de Superprestige.*”

53. De VVO is van oordeel dat de bestreden beslissing aangetast is door een totaal gebrek aan feitelijk juiste, pertinente en geloofwaardige gegevens die de analyse van het College kunnen onderbouwen.

54. PROXIMUS en de BMa betwisten deze zienswijze van TELENET en de VVO.

55. Het Mededingingscollege dient als beslissend orgaan van een Belgische administratieve autoriteit de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel na te leven (zie: Beslissing nr. BMA-2015-P/K-08 van 25 maart 2015, *Diamanthandel A. Spira bvba t. Diamdel nv, qq. vereffenaar van The Diamond Trading Company (PTY) Limited*).

De toepassing van voormelde beginselen komt onder meer tot uiting in de tekst van art. IV.64, § 6 WER, waarin wordt aangegeven dat de beslissing van het College inzake voorlopige maatregelen “*met redenen moet worden omkleed*”.

Het hof heeft inzake de motiveringsplicht al aangegeven dat de mededingingsautoriteit in de beslissing de motieven moet aangeven waaraan de opgelegde maatregel kan worden getoetst, op zodanige wijze dat het voor degene tot wie de beslissing gericht is, en voor het hof mogelijk is het verband te achterhalen dat door de autoriteit is gelegd tussen de vastgestelde inbreuk en de hieruit voortvloeiende schade enerzijds, en het in afwachting van

een beslissing ten gronde ter voorkoming van schade opgelegd gedrag anderzijds (Brussel 10 maart 2004, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2004, 790).

Eerder had het hof al aangegeven dat een mededingingsautoriteit die een beslissing neemt inzake voorlopige maatregelen, niet met dezelfde mate van zekerheid als vereist voor een eindbeslissing moet vaststellen dat er een inbreuk op de mededingingsregels is, maar dat dit niet wegneemt dat het *“bij de beoordeling van het bestaan, prima facie, van een inbreuk, alle relevante gegevens zorgvuldig moet onderzoeken en zijn beslissing toereikend moet motiveren opdat de betrokken onderneming inzicht zou hebben in de redenen waarom, op het eerste gezicht, een inbreuk voorhanden is.”* (Brussel 21 januari 2002, *Jaarboek Handelspraktijken en Mededinging* 2002, 840).

Wat de bewijslast betreft, kan van het Mededingingscollege dus niet verwacht worden dat het reeds in deze fase van de procedure over afdoende concreet bewijsmateriaal beschikt om met zekerheid tot het al dan niet bestaan van uitsluitingseffecten ten gevolge van de verworven exclusieve uitzendrechten te kunnen besluiten. Dat is juist het voorwerp van het onderzoek ten gronde van de klacht.

Wel geeft het College duidelijk aan op welke gronden het het bestaan van dergelijke uitsluitingseffecten aannemelijk acht.

In tegenstelling tot hetgeen TELENET en de VVO voorhouden, heeft het College wel degelijk een zorgvuldige analyse gemaakt van de constitutieve voorwaarden voor het opleggen van een voorlopige maatregel en steunt het Mededingingscollege daarbij wel degelijk op afdoende, feitelijk juiste, pertinente en geloofwaardige gegevens.

Wat het onderdeel mededingingsanalyse (*prima facie* inbreuk) betreft, definieert het College vooreerst – steunend op een beslissing van de Franse Mededingingsautoriteit van 30 juli 2014 inzake rugby (zaak nr. 14-MC-01) en op de beschikking van de Europese Commissie van 24 februari 2015 (zaak M.7194-*Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*) – de relevante productmarkten voorlopig als (i) de markt voor licenties voor uitzendrechten van veldritten, en (ii) de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten. Zij bakent de geografische markt voorlopig af als het verzorgingsgebied van TELENET.

Het college steunt zich verder nog op dezelfde beschikking van de Commissie van 24 februari 2015 om het *prima facie* bestaan van een machtspositie op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten aan te nemen.

Wat het mogelijk misbruik van machtspositie op de weerhouden kleinhandelsmarkt door TELENET betreft, steunt het College zich op de volgende elementen:

- de uitzonderlijke populariteit van het veldrijden bij een groot deel van het kijkerspubliek dat zich weerspiegelt in de blijvende hoge kijkcijfers (die niet ernstig betwist

worden), wat er op kan wijzen dat het *live* kunnen bekijken van veldritten een motor kan zijn tot abonneren;

- de verwerving door TELENET voor een langere periode van exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige* bovenop de reeds bestaande exclusiviteit voor de *UCI Wereldbeker* wedstrijden.

Het College besluit dat, gelet op de drijvende kracht van deze uitzendrechten, het verwerven van exclusiviteit voor de *Superprestige* veldritten voor een langere periode een versterking van de machtspositie van TELENET op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten tot gevolg heeft.

De beslissing van het Mededingingscollege tot het vaststellen van een *prima facie* inbreuk is dus niet enkel gesteund op kijkcijfers.

Het College steunt mede op relevante beslissingen van de Franse Mededingingsautoriteit en van de Europese Commissie en verwijst bovendien naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, naar de samenwerkingsovereenkomsten tussen de VVO, SBS Belgium en TELENET, naar de schriftelijke en mondelinge opmerkingen van de partijen en naar rechtsleer.

Op basis van deze elementen heeft het Mededingingscollege geoordeeld dat TELENET op de kleinhandelsmarkt voor TV-diensten een dominante positie bezat, dat het ontbreken van een voorafgaande inconcurrentiestelling voor het exclusief verkrijgen gedurende een lange periode van *live* uitzendrechten voor het merendeel van de *Superprestige* wedstrijden leidde tot uitsluitingseffecten en dat er bijgevolg *prima facie* sprake was van een misbruik van machtspositie en van een mededingingsbeperkende overeenkomst.

De naleving van de motiveringsplicht blijkt ook uit het feit dat het Mededingingscollege niet alle beweerde inbreuken heeft weerhouden. In randnummer 38 van de bestreden beslissing oordeelt het College immers als volgt:

“Het College stelt vast dat de Overdracht van Samenwerkingsovereenkomst van 6 juli 2015 tussen de Verenigde Veldritorganisatoren, SBS Belgium en Telenet slechts betrekking heeft op de zendrechten voor het seizoen 2015-2016 en gesloten werd binnen het contractuele kader voorzien in artikel 12.3 van de Samenwerkingsovereenkomst 2013 waarmee SBS Belgium de zendrechten voor twee seizoenen verwierf van de Verenigde Veldritorganisatoren. Het College heeft in dit stadium van de procedure onvoldoende aanwijzingen dat het vroegtijdig beëindigen van de overeenkomst over de zendrechten met de Verenigde Veldritorganisatoren en het sluiten van een overeenkomst betreffende de rechten tijdens het seizoen 2015-2016 tussen SBS Belgium en Telenet prima facie een inbreuk is op de artikelen IV.1 WER en 101 VWEU.”

Het hof besluit dan ook dat het Mededingingscollege art. IV.64, § 1 WER, evenals de motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel niet heeft geschonden.

56. Evenmin heeft het Mededingingscollege art. 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie geschonden, aangezien de beperking van deze grondrechten steunt op een zorgvuldige feitelijke onderbouw en voorafgegaan werd door een zorgvuldige analyse.

57. Het tweede middel van TELENET, gesteund door de VVO, is dan ook ongegrond.

58. De BMa merkt terecht op dat dit tweede middel een “paraplu”-middel is dat slaat op verschillende onderdelen van de analyse van het Mededingingscollege, met name de afbakening van de relevante markt, het *prima facie* misbruik van de machtspositie van TELENET op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten, de *prima facie* inbreuk op art. IV.2 WER/art. 102 VWEU en art. IV.1 WER/art. 101 VWEU en het moeilijk te herstellen nadeel. Deze punten maken het voorwerp uit van het derde tot en met zesde middel en worden hierna afzonderlijk besproken en beoordeeld.

VI.2.3. Derde middel: schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht en foutieve afbakening van de relevante markt

59. Het derde middel omvat twee onderdelen, meer bepaald (1) schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht bij de afbakening van de relevante markt, en (2) foutieve afbakening van de relevante markt.

Aangezien beide onderdelen nauw verbonden zijn, worden ze hierna samen behandeld en beoordeeld.

60. Het Mededingingscollege weerhoudt als relevante markten in de bestreden beslissing de markt voor licenties voor uitzendrechten voor veldritten en de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten, in het verzorgingsgebied van TELENET op grond van volgende motivering (randnrs. 32-36):

“32. In het verleden is, onder andere door de Franse Autorité de la Concurrence, geoordeeld dat uitzendrechten voor competities in een specifieke sport of liga in die sport, in het licht van een aantal criteria als een afzonderlijke productmarkt moeten worden aangemerkt.

Rekening houdende met de bijzondere populariteit van het veldrijden in België, oordeelt het College dat uitzendrechten voor veldritcompetities als een afzonderlijke productmarkt moeten worden beschouwd. De kijkcijfers laten vermoeden dat indien kijkers in Vlaanderen alleen tegen betaling veldritten zouden kunnen volgen, deze wellicht ook hier een drijver zouden zijn voor het nemen van een abonnement.

33. Het College stelt vast dat partijen in hoofdzaak verwijzen naar veldritcompetities (zogenoeten klassementscrossen) en daarbij de veldritten vermelden die georganiseerd

worden door de UCI, De Verenigde Veldrittenorganisatoren, BPost Bank Trofee en Soudal Classics. De Veldrittenkalender 2015-2016 vermeldt nog 14 'andere' veldritten waarvan Telenet Play Sports in 5 gevallen beelden brengt.

34. Het besluit van de Europese Commissie van 24 februari van dit jaar betreffende de overname van De Vijver Media liet inzake content de vraag weliswaar open, maar identificeerde de markt voor licenties voor uitzendrechten, en de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten in het verzorgingsgebied van Telenet.

35. Gelet op het voorgaande, weerhoudt het College in het huidige stadium van de procedure de volgende relevante markten: de markt voor licenties voor uitzendrechten voor veldrijden, en de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten, in het verzorgingsgebied van Telenet.

36. Het College spreekt zich niet uit over de andere markten die in het verzoek of door andere partijen zijn vermeld."

Huidige discussie focust op het weerhouden van een afzonderlijke productmarkt voor licenties voor uitzendrechten voor veldritten, onderscheiden van het algemeen segment van de uitzendrechten voor sportevenementen in het algemeen.

61. Volgens TELENET steunt het weerhouden van deze afzonderlijke relevante markt door het Mededingingscollege enkel op de kijkcijfers en het daaruit afgeleide, doch niet onderbouwde vermoeden dat het veldrijden als drijver van TV-abonnementen op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten kan fungeren.

TELENET is van oordeel dat het Mededingingscollege met dergelijke uiterst summiere analyse kennelijk niet voldoet aan de zorgvuldigheidsplicht en de motiveringsplicht.

62. De VVO stelt dat het Mededingingscollege bij de afbakening van de relevante productmarkt onzorgvuldig te werk is gegaan en tekortgeschoten is aan de motiveringsplicht.

De VVO stelt verder dat de *Superprestige* veldritwedstrijden geen *premium content* zijn en de uitzendrechten voor deze wedstrijden derhalve behoren tot het algemene segment van de uitzendrechten voor sportevenementen (andere dan *premium content*) zonder dat verdere segmentering gerechtvaardigd is. De VVO verwijst naar bestaande precedentes en stelt dat het Mededingingscollege deze heeft genegeerd en dus manifeste beoordelingsfouten heeft gemaakt bij de afbakening van de relevante productmarkt.

63. PROXIMUS onderschrijft de afbakening van de relevante productmarkt, zoals weerhouden door het Mededingingscollege.

64. De BMa is eveneens van oordeel dat het Mededingingscollege terecht en op afdoende gemotiveerde en zorgvuldige wijze besloten heeft dat er kan worden uitgegaan van het bestaan van een afzonderlijke markt voor het verlenen van licenties voor (of het verwerven van) uitzendrechten voor veldritten, te onderscheiden van het verlenen van licenties voor (of het verwerven van) uitzendrechten voor andere sport(eventement)en.

65. Wat de markt voor TV-inhoud betreft, maakt de Europese Commissie een opsplitsing naar de aard van de inhoud, zoals (i) films, (ii) sport, en (iii) andere inhoud (beschikking van 24 februari 2015, zaak M.7194-*Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, nr. 52).

Uit meerdere Europese precedënten kan de mogelijkheid van een verdere opsplitsing worden afgeleid. Zo werden er afzonderlijke productmarkten weerhouden voor het verwerven van exclusieve uitzendrechten voor voetbal evenementen die regelmatig elk jaar plaatsvinden en waaraan nationale teams deelnemen (beschikking van 2 april 2003, zaak COMP/M.2876- *Newscorp/Telepiù*, beschikking van 23 juli 2003, zaak COMP/C.2-37.398-*UEFA Champions League*, beschikking van 19 januari 2005, zaak COMP/C-2/37.214-*Bundesliga*, beschikking van 22 maart 2006, zaak COMP/C-2/38.173-*FA Premier League*).

Hoewel de subsegmentering in voormelde Europese precedënten betrekking heeft op voetbalrechten, kan hieruit niet worden afgeleid dat er enkel een afzonderlijke markt zou bestaan voor de uitzendrechten voor voetbal evenementen. Voorbeelden uit andere Europese lidstaten tonen aan dat er ook voor andere sporten dan voetbal een afzonderlijke markt kan worden gedefinieerd, zoals rugby in Frankrijk (beslissing nr. 14-MC-01 van de Franse Mededingingsautoriteit van 30 juli 2014 (*Top 14 rugby*)), skiën in Oostenrijk⁹ en ijshockey in Zweden¹⁰. Ook de Europese Commissie stelde in haar bijdrage van 12 februari

⁹ Zie website van de Oostenrijkse Mededingingsautoriteit (<http://www.bwb.gv.at/KartelleUndMarkmachimissbrauch/Entscheidungen/Seiten/K-.aspx>): "Als relevanter Markt wurde der Markt für den Handel mit Medienrechten an Ganzjährig ausgetragenen Ski-Weltcup-Veranstaltungen identifiziert. Die österreichischen Veranstaltungen bilden einen wesentlichen Teil dieses Marktes. In geografischer Hinsicht war der relevante Markt auf österreichisches Staatsgebiet zu beschränken, da im Zentrum der Aufmerksamkeit die Vermarktung von TV-Ausstrahlungsrechten im Sendebereich Österreich steht." (vrije vertaling: "De markt voor de verwerving van uitzendrechten voor de skiwedstrijden die het hele jaar door worden gehouden, werd als een relevante markt beschouwd. De Oostenrijkse evenementen maken een significant deel van deze markt uit. Vanuit een geografisch oogpunt werd de relevante markt beperkt tot Oostenrijk, aangezien de commercialisering van de TV-uitzendrechten in het uitzendgebied Oostenrijk het focaal punt is.").

¹⁰ Zie "Roundtable on Competition and Sports, note by the delegation of Sweden" (vrije vertaling: "Ronde tafel betreffende mededinging en sport, nota van de delegatie van Zweden"), 25 mei 2010: "According to a survey the most popular sports in Sweden are football and ice hockey. The broadcasting rights to the Swedish national football league (Allvenskan) and Swedish national ice hockey league (Elitserien) are two "key rights" since they are two of most attractive and expensive broadcasting rights on the Swedish market. On basis of the Swedish viewers' preferences and the criteria the Commission has developed and adopted in previous cases the acquisition of broadcasting rights to football and ice hockey could be defined as two separate relevant market." (vrije vertaling: "Volgens een studie zijn de populairste sporten in Zweden voetbal en ijshockey. De uitzendrechten voor de Zweedse nationale voetballiga en de Zweedse nationale ijshockeyliga zijn twee "cruciale rechten", aangezien het twee van de meest attractieve en duurste uitzendrechten zijn op de Zweedse markt. Op basis van de voorkeuren van Zweedse kijkers en de criteria die door de Commissie werden ontwikkeld

2013 aan de OESO Paper (document) betreffende "Vraagstukken van mededingingsrecht op het vlak van televisie en omroep"¹¹ onder meer het volgende met betrekking tot de collectieve verkoop en het verwerven van rechten voor sportinhoud: "Voor wat premium sporten betreft, zijn voetbalrechten in een groot aantal Lidstaten inhoud die men moet hebben voor media-operatoren (hoewel in andere landen andere sportdisciplines zoals ijshockey of basketbal belangrijker kunnen zijn, afhankelijk van de nationale voorkeur)."¹²

Het oordeel van het College steunt mede op de reeds aangehaalde beschikking van de Europese Commissie van 24 februari 2015 betreffende de overname van De Vijver Media, meer bepaald nam de Commissie het bestaan aan van een markt voor licenties/verwerving voor uitzendrechten (ongeacht de inhoud) en een kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten in het verzorgingsgebied van TELENET.

In de bestreden beslissing wordt verder verwezen naar voormelde beslissing van de Franse Mededingingsautoriteit van 30 juli 2014 (*Top 14 rugby*). In deze beslissing werd op basis van een reeks elementen beslist dat de uitzendrechten voor de Franse eerste klasse rugby competitie (*Top 14*) kunnen worden beschouwd als *premium* rechten en in dat stadium van de procedure (het betrof een procedure voorlopige maatregelen) mogelijks in aanmerking kwamen om te worden aanzien als een afzonderlijke relevante markt¹³.

De verschillende elementen waarop de Franse Mededingingsautoriteit zich steunde, waren de volgende:

- de rechten als motor van nieuwe abonnementen (een reden om een abonnement te nemen);
- de kijkcijfers;
- de waarde van de rechten;
- de karakteristieken van de betrokken competitie.

Het Mededingingscollege houdt in de bestreden beslissing rekening met gelijkaardige criteria en met name met de bijzondere populariteit van het veldrijden in België, zoals die blijkt uit de kijkcijfers, en heeft op grond daarvan vermoed dat het veldrijden een drijver zou zijn voor het nemen van een abonnement.

Verder verwijst het College nog naar het feit dat de partijen zelf in hoofdzaak verwijzen naar het bestaan van veldritcompetities (zogenoeten klassementscrossen), georganiseerd door de UCI, de Verenigde Veldritorganisatoren, de BPost Bank Trofee en de Soudal Classics en het

en toegepast in eerdere zaken kunnen de verwerving van uitzendrechten voor voetbal en ijshockey weerhouden worden als twee afzonderlijke relevante markten.").

¹¹ Vrije vertaling van: "Competition issues in television and broadcasting".

¹² Vrije vertaling van: "With respect to premium sports, in a large number of Member States football rights qualify as must have content for media operators (although in some countries other sports such as ice hockey or basketball may be more important, depending on the national taste)."

¹³ De Franse *Top 14 rugby* beslissing werd op dit punt bevestigd in het arrest van het Hof van Beroep van Parijs d.d. 9 oktober 2014.

houdt dus rekening met karakteristieke elementen van de betrokken competities die mee de specificiteit ervan als afzonderlijke markt uitmaken.

Het Mededingingscollege heeft derhalve op basis van pertinente criteria besloten dat de uitzendrechten voor veldrijden in België kunnen worden beschouwd als *premium* rechten en kunnen worden aanzien als een afzonderlijke productmarkt.

Het hof besluit dan ook dat het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht niet werden geschonden.

66. Vervolgens moet *prima facie* worden nagegaan of het Mededingingscollege zich steunt op goede gronden om te vermoeden dat het veldrijden wel degelijk voldoet aan de criteria van een *premium* sport.

Het wordt niet betwist dat het veldrijden hoge kijkcijfers haalt.

Volgens TELENET vinden veldritwedstrijden plaats met een minder hoge regelmaat dan het voetbal of het Franse rugby, op een minder interessant tijdstip van de dag en bij een minder interessant publiek.

Uit de gemiddelde kijkcijfers, zoals weergegeven in de syntheseconclusies van TELENET, blijkt dat alle crossen systematisch, dus meer dan regelmatig, hoge kijkcijfers halen.

De beweringen dat de wedstrijden zouden worden uitgezonden op een minder interessant tijdstip van de dag en bij een minder interessant publiek wat reclame-inkomsten betreft, zijn *in casu* niet relevant. De afbakening van de relevante markt heeft immers geen betrekking op het uitzenden van reclameboodschappen.

Veldrijden geniet in Vlaanderen een zeer specifieke en sterke voorkeur. Dit blijkt niet alleen uit de kijkcijfers, maar ook uit een enquête van de VRT en uit het standpunt (in *tempore non suspecto*) van SBS Belgium.

Zo noemde SBS Belgium veldrijden "*de ideale televisiesport*" met "*geweldige kijkcijfers en marktaandeelen*" en die toelaat een specifieke profilering aan te nemen ("*perfect in de strategie van onze zender*") (zie: stuk nr. 5 bundel van PROXIMUS).

Door een zeer recente enquête van de VRT (naar aanleiding van het WK Veldrijden in Heusden-Zolder van 31 januari 2016) werd bevestigd dat het veldrijden een "*perfecte TV-sport*" is (zie: stuk nr. 6 bundel van PROXIMUS). Ook de organisator Golazo¹⁴ en de teamsponsor Marlux¹⁵ van de *BPost Bank Trofee* bevestigden dit (zie:

¹⁴ "Geen enkele sport kan gedurende een volledig seizoen kijkcijfers en een media-impact voorleggen zoals de cyclocross."

¹⁵ "Veldrijden is voor ons de ideale televisiesport."

www.golza.com/blog/volgend-seizoen-spreken-we-van-de-dvv-verzekeringen-trofee en stuk nr. 37 bundel van PROXIMUS).

TELENET tracht het *premium* karakter van het veldrijden te betwisten door te stellen dat de rechten voor veldrijden slechts een beperkte waarde hebben. Zij vergelijkt met de waarde van de rechten van de *Jupiler Pro League*.

Het hof merkt op dat de echte waarde van de rechten voor het veldrijden niet gekend is, aangezien – in tegenstelling met de rechten voor het voetbal – geen concurrentiestelling heeft plaatsgevonden.

TELENET tracht het *premium* karakter van het veldrijden tevens te betwisten middels het argument dat de competitie slechts gedurende een beperkt deel van het jaar plaatsvindt en er slechts een beperkt aantal uren uitzending is. TELENET vergelijkt opnieuw met het voetbal.

Deze argumenten laten niet toe te besluiten dat het veldrijden geen *premium* sport zou zijn.

Ten eerste vindt het veldrijden plaats gedurende de hele herfst en winter en zijn de uitzendingen verspreid over vijf maanden. Op te merken valt dat skiën en ijshockey ook niet het hele jaar door georganiseerd worden.

Ten tweede zijn een veldritcompetitie en een voetbalcompetitie niet zomaar te vergelijken. Zij hebben elk hun eigen kenmerken. In een veldritcompetitie komen alle deelnemers telkens tegen elkaar uit, terwijl er in een voetbalcompetitie telkens wedstrijden zijn tussen twee teams.

Ten derde is niet de regelmaat van de wedstrijden en de duur van de competitie doorslaggevend, maar wel het feit dat de wedstrijden regelmatig hoge kijkcijfers halen en een bepaald publiek bereiken. Indien de regelmaat van de wedstrijden en de duur van de competitie in aanmerking worden genomen, dan kunnen b.v. de *Olympische Spelen* en de *Wereldbeker Voetbal* geen *premium content* vormen.

Uit de *Top 14 rugby* beslissing van de Franse Mededingingsautoriteit blijkt dat voor rugby in Frankrijk dezelfde karakteristieken gelden als voor veldrijden in Vlaanderen. Aldus spreekt de Franse Mededingingsautoriteit van "*seizoensgebonden competities die zich over meerdere maanden uitstrekken*" "*met een cultureel belang in meerdere Franse regio's*"¹⁶.

TELENET stelt tenslotte dat niet blijkt dat het veldrijden (meer dan andere sporten) als motor voor abonnementen op een distributieplatform kan dienen en wijst erop dat er geen enkel marktonderzoek voorligt.

¹⁶ Vrije vertaling van: "*compétitions saisonnières qui portent sur plusieurs mois*" "*avec une importance culturelle dans plusieurs régions françaises*".

Niet-betwiste hoge en constante kijkcijfers vormen een relevant feitelijk gegeven waaruit het Mededingingscollege – ondersteund door andere elementen die de grote aantrekkelijkheid van de uitzendrechten bevestigen – naar rede kan afleiden dat *prima facie* het veldrijden een *must have* karakter heeft en wel degelijk van belang kan zijn als aantrekkingspool voor abonnementen op een TV-distributieplatform.

In dit verband moet worden opgemerkt dat het veldrijden tot voor het seizoen 2015-16 beschikbaar was op open-net zenders die op alle distributieplatformen te bekijken waren, zodat het voorsnog niet mogelijk was om aan de hand van een actueel marktonderzoek met meer concrete gegevens over het overstapedrag van kijkers aan te tonen dat deze inhoud effectief een motor is om te kiezen voor een bepaald distributieplatform.

Overigens sluit de afwezigheid van een eenduidig oorzakelijk verband tussen het verwerven van exclusieve licentierechten voor het uitzenden van veldritwedstrijden en een significante toename van de TELENET abonnementen het bestaan van een afzonderlijke productmarkt niet uit. Ook een toegenomen klantenbinding kan daar op wijzen.

Tevens kan nog worden verwezen naar berichten in de pers over de bestreden beslissing. Uit deze berichten kan worden afgeleid dat het niet is uitgesloten dat het veldrijden zal terugkeren naar open-net zenders¹⁷.

Het marktonderzoek uitgevoerd door Profacts op verzoek van TELENET in januari 2013, waarnaar TELENET verwijst, vormt geen bewijs van het standpunt van TELENET dat het veldrijden niet als motor voor abonnementen op een distributieplatform kan dienen. Dit onderzoek toont enkel aan dat het aanbod van betalende zenders slechts op de twintigste plaats komt bij de motieven die de keuze voor een distributieplatform kunnen beïnvloeden. *In casu* gaat het niet om het aanbod van betalende zenders, maar om een bepaalde inhoud, meer bepaald het kunnen bekijken van veldrijden, dat in 2013 werd uitgezonden op open-net zenders.

In tegenstelling tot hetgeen TELENET voorhoudt, heeft zij in haar reclamecampagnes in *tempore non suspecto* het veldrijden uitgespeeld en op dezelfde hoogte gesteld als het voetbal (zie: stuk nr. 12 bundel van PROXIMUS en stuk nr. 14 bundel van TELENET).

TELENET wijst erop dat, nadat SBS Belgium had besloten de exploitatie van de uitzendrechten op de *Superprestige* stop te zetten, de VVO deze uitzendrechten had aangeboden aan de VRT en Mediaaan, maar dat deze laatste geen interesse hadden. Zij stelt zich dan ook de vraag waarom de VRT en Mediaaan geen interesse hadden, indien de

¹⁷ Zie b.v. uittreksel uit de veldritkrant.be van 5 november 2015: "Zijn de uitzendrechten *Superprestige* op onrechtmatige manier toegekend?", waarin het volgende staat te lezen: "Komt de *Superprestige* binnenkort opnieuw op een open net? Of komt er een bied-procedure? (...) Het hing af even in de lucht.", uittreksel uit het Nieuwsblad.be van 5 november 2015: "Uitzendrechten *Superprestige* werden niet op juiste manier toegekend." (stukken nrs. 42-43 bundel van PROXIMUS).

uitzendrechten op het veldrijden *“een niet te evenaren differentiatiefactor zijn, een motor voor abonnementen en/of drijver van reclame-inkomsten”*.

Deze opmerking is niet pertinent voor de vraag waarom eindgebruikers voor een bepaald distributieplatform kiezen, omdat de VRT en Medialaan (VTM) TV-zenders zijn en geen distributieplatformen. Overigens, in zoverre deze opmerking betrekking heeft op de relatieve waarde van de uitzendrechten, valt niet uit te sluiten dat deze rechten voor distributieplatforms juist substantieel meer waarde hebben dan voor zenders, juist omwille van de extra waarde als motor voor abonnementen voor distributieplatforms.

Gelet op het voorgaande, besluit het hof dat het Mededingingscollege de markt voor de licenties voor de uitzendrechten van het veldrijden *prima facie* wel degelijk als een afzonderlijke relevante productmarkt kon beschouwen.

67. Het derde middel is dan ook ongegrond.

VI.3.4. Vierde middel: schending van art. IV.2 WER, van art. 102 VWEU, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht

68. Het vierde middel omvat twee onderdelen, meer bepaald (1) schending van art. IV.2 WER, van art. 102 VWEU, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht, en (2) kennelijke beoordelingsfout, aangezien er geen inbreuk is op art. IV.2 WER en/of art. 102 VWEU.

Aangezien beide onderdelen nauw verbonden zijn, worden ze hierna samen behandeld en beoordeeld.

69. In de bestreden beslissing besluit het Mededingingscollege dat de verwerving door TELENET van de exclusieve *live* uitzendrechten voor de *Superprestige*, zonder dat daar een biedprocedure aan vooraf ging, voor een lange periode, bovenop de exclusieve rechten voor de *live* uitzendrechten van de *UCI Wereldbeker*, *prima facie* een misbruik uitmaakt van haar machtspositie op de kleinhandelsmarkt voor TV-diensten.

Het Mededingingscollege motiveert zijn beslissing als volgt (randnrs. 40-43):

“40. Wanneer rekening wordt gehouden met de exclusieve zendrechten die Telenet verkreeg voor de “UCI Wereldbeker” veldritwedstrijden voor de seizoenen 2016-2017 tot 2019-2020, is het niet kennelijk onredelijk ervan uit te gaan dat Telenet door het verwerven van de zendrechten voor de “Hansgrohe Superprestige” veldritwedstrijden, een machtspositie verwierf op de markt voor het verwerven van uitzendrechten voor veldritten in het verzorgingsgebied van Telenet. Het College oordeelt in deze zaak evenwel dat het sluiten van een overeenkomst waardoor een machtspositie ontstaat, zelf niet aangemerkt kan worden

als een *prima facie* misbruik van machtspositie op die markt vermits zulks een vooraf bestaande machtspositie veronderstelt.

41. Gelet op wat gesteld werd over een eventuele machtspositie van Telenet, kan naar het oordeel van het College alleen sprake zijn van een *prima facie* inbreuk op de artikelen IV.2 WER en 102 VWEU indien het niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat het verwerven van de betrokken zendrechten een misbruik was van de machtspositie op de kleinhandelsmarkt voor TV-diensten.

42. Met de Samenwerkingsovereenkomst sloot Telenet zonder dat daar een biedprocedure aan vooraf ging, voor een lange periode (tot en met seizoen 2019-2020) geïnteresseerden uit voor het verwerven van de zendrechten voor de Superprestige wedstrijden, terwijl zij al exclusieve zendrechten had betreffende UCI veldritten. Bovendien blijkt uit de overeenkomst tussen Telenet en de VRT van 1 augustus 2015 dat Telenet maar zendrechten voor 3 wedstrijden in open net wil aanbieden. Het College oordeelt in het huidige stadium van de procedure dat het niet kennelijk onredelijk is te oordelen dat dit niet alleen resulteert in een beperking van de mededinging op de markt voor verwerven van zendrechten voor veldritwedstrijden, maar ook een inbreuk kan zijn op de bijzondere zorgvuldigheidsplicht die rust op Telenet als dominante onderneming op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten omdat de drijvende kracht van de uitzendrechten kan leiden tot een versterking van de machtspositie van Telenet op deze laatste markt.

43. Het College oordeelt om deze redenen dat het in het huidige stadium van de procedure niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat de feiten een inbreuk kunnen uitmaken op de artikelen IV.2 WER en 102 VWEU."

70. In deze beslissing vertrekt het Mededingingscollege vanuit de dominante positie van TELENET op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten.

De dominante positie van TELENET op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten wordt niet betwist.

71. TELENET bekritiseert dat de vaststelling van het bestaan van een *prima facie* inbreuk door het Mededingingscollege steunt op het bij de afbakening van de relevante markt geformuleerde vermoeden dat het veldrijden wellicht een drijvende kracht voor abonnementen op distributieplatformen is.

Wat de afbakening van de relevante markt betreft, wordt verwezen naar de uiteenzetting in verband met het derde middel (*supra* randnr. 59-67).

Zoals hiervoor reeds geoordeeld (*supra* randnr. 66), kunnen de uitzendrechten op het veldrijden wel degelijk als motor voor abonnementen op een distributieplatform fungeren. In tegenstelling tot hetgeen TELENET nogmaals voorhoudt, is dit vermoeden niet uitsluitend

gesteund op kijkcijfers, maar heeft het Mededingingscollege ook rekening gehouden met andere elementen.

TELENET stelt verder dat het Mededingingscollege bij het vermoeden dat de uitzendrechten op het veldrijden als motor voor abonnementen op een distributieplatform kunnen dienen, voorbij gegaan is aan het feit dat het fungeren als motor in grote mate verbonden is met de exclusiviteit van deze uitzendrechten, m.a.w. met de mogelijkheid om als enige bepaalde waardevolle inhoud (veldritwedstrijden) te kunnen aanbieden. Volgens TELENET is er geen sprake van exclusiviteit en beschikt zij slechts over exclusieve uitzendrechten op een deel van het veldrijden.

TELENET beschikt over de exclusieve *live* uitzendrechten op de ganse *Superprestige* competitie en op de ganse *UCI Wereldbeker* competitie¹⁸. Deze competities of regelmatigheidscriteria spelen een centrale rol in het veldritseizoen. De live uitzendrechten voor de derde (en enige overige) competitie, met name de *BPost Bank Trofee*, zijn in handen van de VRT.

TELENET beschikt over de exclusieve uitzendrechten voor 14 op 27 wedstrijden die behoren tot de regelmatigheidscriteria, dit is meer dan 50 %.

Bovendien beschikt TELENET over de exclusieve *live* uitzendrechten voor zeven losse crossen, die weliswaar niet dezelfde waarde en aantrekkingskracht hebben als de regelmatigheidscriteria.

TELENET beschikt dus over de exclusieve uitzendrechten voor 21 van de 40, 44 of 45 veldritten (al naargelang de wijze van optellen, volgens de bestreden beslissing 40, volgens PROXIMUS en de BMa 44 en volgens TELENET 45) (of ongeveer 48 %).

Het Belgisch kampioenschap en het Wereldkampioenschap Veldrijden staan op de evenementenlijst van de Vlaamse Gemeenschap en moeten bijgevolg op een open net zender worden uitgezonden.

TELENET die een dominante speler is op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten, heeft de exclusieve uitzendrechten voor bijna de helft van de veldritwedstrijden en tegelijkertijd voor de twee belangrijkste regelmatigheidscriteria verworven voor een lange periode (tot en met seizoen 2019-20), zodat er sprake is van een exclusiviteit. Anders gesteld, zijn de klanten van TELENET de enige eindgebruikers die van een volwaardig aanbod aan veldrijden kunnen genieten.

Het veldrijden vormt kennelijk een differentiatiefactor, die in het voordeel van TELENET speelt. De abonnees van concurrerende platformen, zoals *Proximus TV*, kunnen niet de

¹⁸ Het feit dat in het kader van de overeenkomst tussen TELENET en de VRT drie *Superprestige* en twee *UCI Wereldbeker* wedstrijden op open net worden uitgezonden, doet hieraan geen afbreuk.

voornaamste regelmatigheidscriteria bekijken en missen dus een volwaardig aanbod aan competities.

TELENET verwijst naar een recent marktonderzoek van de VRT, waaruit blijkt dat 77 % van de veldritliefhebbers bevestigt dat het voor hen niet uitmaakt tot welk regelmatigheids criterium een veldrit behoort (zie: stuk nr. 6 bundel van PROXIMUS). Hieruit kan evenwel niet worden afgeleid dat veldritliefhebbers de mogelijkheid om slechts één regelmatigheids criterium te bekijken zouden beschouwen als een volwaardig aanbod aan competities.

In de bestreden beslissing wordt duidelijk rekening gehouden met het zeer ruime aanbod aan veldritwedstrijden dat TELENET biedt én met de exclusiviteit waarover TELENET beschikt wat betreft de voornaamste regelmatigheids criteria.

Het bovenstaande bevestigt dat de door TELENET verworven uitzendrechten op het veldrijden een motor voor abonnementen vormen.

72. De verwerving door TELENET van de exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige*, terwijl zij al exclusieve zendrechten had betreffende *UCI Wereldbeker* veldritten, brengt uitsluitingseffecten met zich mee en leidt tot een verdere afscherming en zelfs versterking van de machtspositie van TELENET op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten.

Volgens TELENET houdt deze versterking van haar machtspositie geen misbruik in, maar is er enkel sprake van concurrentie op basis van verdiensten ("*competition on the merits*").

Ter staving van haar standpunt verwijst TELENET naar de beslissing van de toenmalige Raad voor de Mededinging van 29 november 2010 (bevestigd door het hof), waarin de Raad voor de Mededinging oordeelde dat TELENET de mogelijkheid moest hebben om exclusieve uitzendrechten op de *Jupiler Pro League* te verwerven en te exploiteren zolang zij niet alle *live* uitzendrechten verwierf. In de praktijk kon TELENET exclusieve rechten verwerven op twee van de drie loten met *live* uitzendrechten op het Belgisch voetbal en niet-exclusieve rechten op het derde lot (waarmee zij als enige het volledige Belgisch voetbal kon bieden), zonder dat dit volgens de Raad inherente uitsluitingseffecten teweeg bracht.

De mogelijkheid van inhoudelijke differentiatie door exclusieve zelfs *premium content* wordt niet betwist.

Evenwel kan het standpunt van TELENET niet worden bijgetreden. De verwerving door TELENET van de exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige*, terwijl zij al exclusieve zendrechten had betreffende *UCI Wereldbeker* veldritten, is meer dan een loutere concurrentie op het vlak van de inhoudelijke samenstelling van het aanbod van de distributieplatformen, maar leidt ertoe dat *premium content* in hoofdzaak op slechts één

distributieplatform beschikbaar is, waardoor een groot aantal kijkers verstoken blijft van toegang tot die inhoud, tenzij zij zouden overstappen naar TELENET.

Bovendien, en dat is een belangrijk verschil met voormelde zaak betreffende de *Jupiler Pro League* dat dient te worden benadrukt, heeft TELENET nadat ze reeds de exclusiviteit van de uitzendrechten in verband met de *UCI Wereldbeker* had overgenomen, de exclusieve uitzendrechten voor de *Superprestige* verworven buiten een open, transparante en niet-discriminatoire biedprocedure om. Dergelijke biedprocedure werd in een vergelijkbare context reeds weerhouden door het Europees mededingingsrecht (zie b.v. Beslissing nr. 2005-I/O-40 van de Raad voor de Mededinging van 29 juli 2005 – zaken MEDE-I/O-02/0025 en MEDE-P/K-05/0036: *de verkoop door de Liga Beroepsvoetbal (LBV) van de uitzendrechten voor wedstrijden van de nationale voetbalcompetitie voor de seizoenen 2005-2006, 2006-2007 en 2007-2008*).

Bovendien verwierf TELENET de exclusieve uitzendrechten voor een lange periode (seizoenen 2015-16 tot en met 2019-20), terwijl in het Europees mededingingsrecht wordt geoordeeld dat het vanuit een oogpunt van vrije mededinging absoluut essentieel is dat overeenkomsten als de voorliggende geen duur hebben die drie jaar overstijgt (zie b.v. Beslissing nr. 2005-I/O-40 van de Raad voor de Mededinging van 29 juli 2005 – zaken MEDE-I/O-02/0025 en MEDE-P/K-05/0036: *de verkoop door de Liga Beroepsvoetbal (LBV) van de uitzendrechten voor wedstrijden van de nationale voetbalcompetitie voor de seizoenen 2005-2006, 2006-2007 en 2007-2008*).

Tenslotte overwoog de toenmalige Raad voor de Mededinging in een beslissing aangaande een verzoek tot opheffing van bepaalde voorwaarden opgelegd in het kader van concentratiecontrole (Beslissing nr. 2010-C/C-48 van 29 november 2010: *verzoek van Telenet tot opheffing van de voorwaarden opgelegd in Beslissing nr. 2003-C/C-89*) het volgende:

“118. In dat verband merkt de Raad nog het volgende op. Voor een beoordeling in het kader van artikel 101 VWEU en artikel 2 WBEM schillen de concurrentiebeperkende kenmerken van collectieve verkoop van uitzendrechten via een beroepsliga voornamelijk in de exclusiviteit van de verkoop enerzijds en in de duur van de verkoop anderzijds. Om die reden wordt steeds op beide elementen ingewerkt bij het vormgeven van biedprocedures die zich tot doel stellen conform te zijn aan het mededingingsrecht (...). Hierbij moet niet uit het oog worden verloren dat in beginsel een systeem van collectieve exclusieve verkoop onder het kartelverbod zal vallen en dus desgevallend zal moeten worden aangetoond dat aan alle voorwaarden van respectievelijk artikel 101 (3) VWEU en artikel 2 lid 2 WBEM is voldaan.

119. Vanuit die optiek en gelet op de belangen van de concurrenten en de consumenten, is exclusieve verwerving door één enkele marktpartij van alle rechten een scenario dat altijd een nauwkeurige concurrentierechtelijke evaluatie behoeft. Hier schuilt hetzelfde idee achter dat mede doorslaggevend is in de onderhavige beslissing van de Raad, namelijk dat de exclusieve verwerving van rechten door een sterke marktpeler inherent uitsluitingseffecten met zich brengt, en op kortere of langere termijn het gebruikersbelang schaadt, dat, zoals het Hof van Beroep heeft aangegeven, in casu vereist dat er voldoende en kwaliteitsvolle mogelijkheden bestaan inzake betaalzenders en distributieplatforms waarop naar live uitzendingen kan gekeken worden door zoveel mogelijk kijkers.”

Het Mededingingscollege heeft op grond van voormelde elementen (verwerving op exclusieve basis, voor een lange periode, van *premium (sport) content* door een dominante speler op de stroomafwaartse markt voor TV-diensten, buiten enige biedprocedure om) terecht geoordeeld dat *“het in het huidige stadium van de procedure niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat de feiten een inbreuk kunnen uitmaken op de artikelen IV.2 WER en 102 VWEU.”*

De bestreden beslissing is dan ook op zorgvuldige wijze gemotiveerd met verwijzing naar de relevante feiten. Er is geen manifeste beoordelingsfout of kennelijke schending van relevante mededingingsrechtelijke bepalingen.

73. TELENET stelt nog dat, indien er een biedproces had moeten worden georganiseerd, dit dan de uitsluitende verantwoordelijkheid van de VVO was. Zij voegt eraan toe dat zij niet over de mogelijkheid beschikte om de VVO te dwingen een biedproces te organiseren.

TELENET kan zich niet verschuilen achter een eventuele tekortkoming van een andere partij. Volgens vaste rechtspraak¹⁹ heeft een dominante onderneming een bijzondere verantwoordelijkheid om de reeds geringe graad van concurrentie niet verder aan te tasten door praktijken die niet overeenstemmen met concurrentie *“on the merits”* (op basis van verdiensten).

Het Mededingingscollege heeft in de bestreden beslissing terecht gewezen op de zorgvuldigheidsplicht die rust op TELENET als dominante onderneming op de kleinhandelsmarkt voor het aanbieden van TV-diensten.

74. Gelet op het voorgaande, is het vierde middel ongegrond.

VI.2.5. Vijfde middel: schending van art. IV.1 WER en/of art. 101 VWEU, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht

¹⁹ Zie b.v.: H.v.J. 2 april 2009, nr. C-202/07 P, (*France Télécom SA t. Europese Commissie*), randnr. 105-107: *“105. Daar artikel [102 VWEU] dus niet alleen ziet op handelwijzen die de consument rechtstreeks kunnen benadelen maar tevens op praktijken die hem kunnen benadelen door in te grijpen in een structuur van daadwerkelijke mededinging (arrest van 21 februari 1973, *Europemballage en Continental Can/Commissie*, 6/72, Jurispr. blz. 215, punt 26), rust op de onderneming met een machtspositie een bijzondere verantwoordelijkheid om niet door haar gedrag inbreuk te maken op een daadwerkelijke en onvervalste mededinging op de gemeenschappelijke markt (arrest *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Commissie*, reeds aangehaald, punt 57). 106. Zoals het Hof reeds heeft verklaard, volgt daaruit dat artikel [102 VWEU] een onderneming met een machtspositie verbiedt, een concurrent uit te schakelen en dus haar positie te versterken met behulp van andere middelen dan die welke berusten op een mededinging op basis van kwaliteit. In die optiek kan niet elke prijsconcurrentie als rechtmatig worden beschouwd (arrest *AKZO/Commissie*, reeds aangehaald, punt 70). 107. In het bijzonder moet een onderneming worden geacht misbruik van haar machtspositie te maken die in een markt waarvan de mededingingsstructuur juist door haar aanwezigheid aldaar reeds is verzwakt, een prijsbeleid voert dat geen ander economisch doel heeft dan het uitschakelen van haar concurrenten, om daarna profijt te trekken van de teruggelopen concurrentie die nog op de markt bestaat.”*

75. Het vijfde middel omvat twee onderdelen, meer bepaald (1) schending van art. IV.1 WER, van art. 101 VWEU, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht, en (2) kennelijke beoordelingsfout, aangezien er geen inbreuk is op art. IV.1 WER en/of art. 101 VWEU.

Aangezien beide onderdelen nauw verbonden zijn, worden ze hierna samen behandeld en beoordeeld.

76. Het Mededingingscollege besluit dat de *“Samenwerkingsovereenkomst [tussen TELENET en de VVO] door zijn exclusief karakter, duurtijd en het ontbreken van een transparante niet-discriminerende biedprocedure de mededinging merkbaar kan beperken”* en bijgevolg een *prima facie* inbreuk vormt in de zin van art. IV.1 WER en art. 101 VWEU.

Het College motiveert dit besluit als volgt:

“45. Het College stelt vast dat Telenet met de Verenigde Veldritorganisatoren, buiten iedere biedprocedure om, een langdurig (5 jaar) exclusief contract gesloten heeft voor de verwerving van de live uitzendrechten van het merendeel van de “Hansgrohe Superprestige” veldritwedstrijden, zodat potentieel geïnteresseerden prima facie geen kans werd of wordt geboden om die rechten te verwerven. Mobistar argumenteerde tijdens de zitting dat dit niet alleen bestaande concurrenten van Telenet betreft, maar ook de toegang voor nieuwkomers bemoeilijkt. Daarbij komt dat de uitzendingen tot het seizoen 2014-2015 op een open net bekeken konden worden, en Telenet uitzendt op een net dat alleen bekeken kan worden door Telenet klanten. Het College verwijst naar de al vermelde beslissing van de Franse mededingingsautoriteit waarin bij wijze van voorlopige maatregelen de rugby Liga werd opgedragen een transparante en niet-discriminerende biedprocedure te organiseren. Het oordeelt dat het in dit geval niet kennelijk onredelijk is te stellen dat het vermelde uitsluitingseffect, samen met de duurtijd van de overeenkomst en het ontbreken van een mededinging om de markt te verwerven een mededingingsbeperking kan vormen in de zin van de artikelen IV.1 (1) WER en 101 (1) VWEU en dus niet alleen een misbruik kan zijn bij het bestaan van een machtspositie.

46. Het College oordeelt in het licht van deze elementen dat het niet kennelijk onredelijk is te oordelen dat de Samenwerkingsovereenkomst door zijn exclusief karakter, duurtijd en het ontbreken van een transparante niet-discriminerende biedprocedure de mededinging merkbaar kan beperken, en het niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat de overeenkomst zo een inbreuk kan zijn in de zin van de artikelen IV.1 (1) WER en 101 (1) VWEU.”

77. TELENET houdt voor dat de analyse van het Mededingingscollege zich beperkt tot de vaststelling van een exclusieve overeenkomst, afgesloten voor vijf jaar, zonder transparante en niet-discriminerende biedprocedure om te besluiten tot een *prima facie* inbreuk op art. IV.1 WER en art. 101 VWEU. Volgens TELENET volstaan deze feitelijke elementen evenwel niet om tot deze inbreuk te besluiten. Het organiseren van een transparante en niet-discriminerende biedprocedure is volgens TELENET enkel vereist wanneer de gezamenlijke

verkooporganisatie als gevolg van de gezamenlijke verkoop marktmacht verwerft en er daardoor risico's ontstaan op uitsluitingseffecten op stroomafwaartse markten, *in casu* de markten voor betaaltelevisie en/of de kleinhandelsmarkt voor het aanbod van televisiediensten. Daarvan kan volgens TELENET slechts sprake zijn indien de gezamenlijke verkoop betrekking heeft op *premium* rechten waarvoor onvoldoende substitueerbare uitzendrechten beschikbaar zijn.

78. Volgens de VVO baseert de bestreden beslissing de *prima facie* inbreuk op art. IV.1 WER en/of art. 101 VWEU op vermeende uitsluitingseffecten, de duurtijd van de overeenkomst en het ontbreken van een biedprocedure. De VVO stelt dat het exclusief karakter van de overeenkomst geen uitsluitingseffecten aantoont en dat biedprocedures voor TV-inhoud eerder de uitzondering zijn. Volgens de VVO volgt uit de overeenkomsten met SBS, TELENET en de VRT helemaal niet dat andere zenders of distributieplatformen in hun mededingingspositie worden aangetast, omdat er voor hen voldoende alternatieven zijn (de *BPost Bank Trofee*, de *Soudal Classics* en een aantal losse crossen, b.v. de *Druivencross van Overijse*).

79. PROXIMUS ondersteunt de in de bestreden beslissing weerhouden redenen om te besluiten dat de overeenkomst tussen de VVO en TELENET *prima facie* mededingingsbeperkend is. Deze redenen volstaan volgens PROXIMUS ruimschoots om te besluiten tot het bestaan van een *prima facie* inbreuk op art. IV.1 WER en art. 101 VWEU. De betrokken overeenkomst brengt met name *inherent* uitsluitingseffecten met zich.

80. Wat het *premium* karakter van de uitzendrechten betreft, wordt verwezen naar hetgeen hiervoor is uiteengezet (*supra* randnr. 66). Het hof herhaalt dat het Mededingingscollege op basis van verschillende criteria heeft kunnen besluiten dat de uitzendrechten voor veldrijden in België kunnen worden beschouwd als *premium* rechten. Het Mededingingscollege heeft zijn beslissing op afdoende en zorgvuldige wijze gemotiveerd. Evenmin is er sprake van een kennelijke beoordelingsfout.

Het argument van TELENET met betrekking tot de beweerde alternatieve inhoud werd eveneens hiervoor reeds beoordeeld (*supra* randnr. 71). Bij deze beoordeling werd aangetoond (i) dat twee van de drie regelmatigheidscriteria (de *Superprestige* en de *UCI Wereldbeker*), evenals de belangrijkste individuele crossen zijn ingenomen (exclusief en voor een lange periode) door TELENET²⁰, (ii) dat de nog "niet ingenomen" (losse) veldritten in ieder geval geen substituuat vormen, en (iii) dat een belangrijk regelmatigheids criterium zoals de *Superprestige* een essentieel bestanddeel uitmaakt van een volwaardig kwalitatief aanbod dat een distributieplatform aan zijn kijkers moet kunnen aanbieden (teneinde concurrentieel te kunnen zijn ten aanzien van het dominante platform). Omwille van de door TELENET gesloten overeenkomsten kunnen concurrerende platformen

²⁰ Het derde regelmatigheids criterium, met name de *BPost Bank Trofee*, wordt uitgezonden op een open-net zender (VRT). Ingevolge de samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VRT wordt een beperkt aantal wedstrijden van de *Superprestige* en de *UCI Wereldbeker* eveneens uitgezonden door de VRT op een open-net zender.

eenvoudigweg geen alternatief volwaardig *live* veldritaanbod meer aanbieden. De enige die een volwaardig veldritaanbod kan aanbieden, is TELENET.

Wat het argument van TELENET betreft dat de VVO niet over marktmacht zou beschikken, merkt de BMa terecht op dat marktmacht in hoofde van de gezamenlijke verkooporganisatie geen noodzakelijke voorwaarde is opdat een open, transparante en niet-discriminerende biedprocedure verplicht zou zijn. Uit de door TELENET aangehaalde precedënten (beschikking van de Europese Commissie van 22 maart 2006, zaak nr. COMP/C-2/38.173: *FA Premier League*; beschikking van de Duitse Mededingingsautoriteit van 12 januari 2012, zaak nr. B6-114/10: *Bundesliga*; arrest van het Hof van Beroep Parijs van 9 oktober 2014, *Top 14 rugby*) blijkt dat hoge marktaandelen van de verkoper relevant zijn voor de beoordeling van de graad van beperking van de mededinging. Hieruit kan echter niet worden afgeleid dat enkel de marktaandelen van de verkoper relevant zijn. Ook de marktaandelen en de marktmacht van de koper zijn relevant, zoals overigens blijkt uit voormelde beslissing van de Europese Commissie in de zaak *FA Premier League*: “25. (...). *Bijgevolg kan de gezamenlijke verkooporganisatie, afhankelijk van hoe en aan wie (onderlijning door het hof) de rechten worden verkocht, de beleving beperken en uitsluitingseffecten veroorzaken op stroomafwaartse markten.*”²¹.

Het wordt niet betwist dat TELENET dominant is op de relevante stroomafwaartse kleinhandelsmarkt.

Het Mededingingscollege heeft, rekening houdend met het *premium* karakter van de uitzendrechten, het gebrek aan alternatieve inhoud, de dominantie van TELENET op de stroomafwaartse markt, de lange duur van de overeenkomst tussen TELENET en de VVO, het ontbreken van enige biedprocedure en de risico's op uitsluitingseffecten op de stroomafwaartse markt, terecht besloten tot een *prima facie* inbreuk op art. IV.1 WER en art. 101 VWEU.

Aangezien de beslissing van het College steunt op voormelde elementen, is deze op afdoende en zorgvuldige wijze gemotiveerd en diende niet nader te worden onderzocht in welke mate de gezamenlijke verkoop van de uitzendrechten op de *Superprestige* door de VVO haar marktmacht verleent.

81. TELENET stelt verder dat het College haar standpunt dat de samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VVO moest worden vrijgesteld op grond van art. IV.1, § 3 WER en/of art. 101 (3) VWEU, zoals uiteengezet in randnummers 58 en 59 van haar schriftelijke opmerkingen, niet heeft beantwoord.

²¹ Vrije vertaling van: “25. (...). *As a consequence, the joint sales organisation can, depending on how and to whom (onderlijning door het hof) the rights are sold, restrict output and create foreclosure problems in downstream markets.*”

Het hof stelt vast dat TELENET zich bij de uiteenzetting van voormeld standpunt heeft beperkt tot een louter theoretische verwijzing naar het OESO document *“Policy Roundtables – Competition Issues in Television and Broadcasting”*²² uit 2013 en het OESO document *“Background document to the White Paper on Sport”*²³ uit 2007, zonder concreet aan te tonen waarom de Samenwerkingsovereenkomst aan de voorwaarden voor vrijstelling zou voldoen. Het Mededingingscollege diende daar dan ook niet op in te gaan.

Het Mededingingscollege motiveerde wel waarom de Samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VVO niet kan genieten van de groepsvrijstelling voorzien in Verordening (EU) nr. 330/20 van de Commissie van 20 april 2010:

“47. Voor het beoordelen van de Samenwerkingsovereenkomst Superprestige-Telenet van 19 maart 2015 moet verder rekening worden gehouden met de exclusieve zendrechten die Telenet al verkreeg voor de “UCI Wereldbeker” veldritwedstrijden voor de seizoenen 2016-2017 tot 2019-2020. Door de Samenwerkingsovereenkomst verwerft Telenet vanaf het seizoen 2016-2017 exclusieve zendrechten op 14 wedstrijden op een totaal van 27 wedstrijden die in het kader van een competitie (klassementscrossen en kampioenschappen) worden georganiseerd. Ook indien uitgegaan wordt van het grotere aantal wedstrijden vermeld op de kalender 2015-2016 verzorgt Telenet verslagen over 19 van de 40 wedstrijden. Het College acht het daarom waarschijnlijk dat Telenet een marktaandeel verworven heeft van meer dan 30 % op de markt voor het verwerven van zendrechten voor veldrijden in het verzorgingsgebied van Telenet. Gelet op de marktpositie die Telenet door de Samenwerkingsovereenkomst verwerft en de marktaandeeldrempels in artikel 3 (1) van Verordening (EU) nr. 330/20 van de Commissie van 20 april 2010 oordeelt het College dat het niet kennelijk onredelijk is te besluiten dat deze overeenkomst wellicht niet kan genieten van de vermelde groepsvrijstelling.”

Het Mededingingscollege heeft bijgevolg het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht niet geschonden.

82. Ook in het kader van huidige procedure stelt TELENET dat de gezamenlijke verkoop van de uitzendrechten op de *Superprestige* aan TELENET *prima facie* voldoet aan de cumulatieve vrijstellingsvoorwaarden.

Overeenkomsten die de mededinging beperken, vallen buiten het verbod van art. IV.1, § 1 WER en/of art. 101 (1) VWEU indien zij voldoen aan vier cumulatieve voorwaarden:

- (i) zij dragen bij tot verbetering van de productie of van de verdeling of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang;

²² Vrije vertaling: “Beleid rondetafel – Vraagstukken van mededingingsrecht op het vlak van televisie en omroep”.

²³ Vrije vertaling: “Achtergrond document bij het Witboek inzake Sport”.

- (ii) waarbij een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt;
- (iii) zonder nochtans de betrokken ondernemingen beperkingen op te leggen die voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn, of
- (iv) de mogelijkheid te geven voor een wezenlijk deel van de betrokken producten de mededinging uit te schakelen.

TELENET bewijst niet dat de Samenwerkingsovereenkomst voldoet aan deze cumulatieve vrijstellingsvoorwaarden. Integendeel, aangezien het veldrijden – dat voorheen beschikbaar was op open-net zenders – door de Samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VVO in hoofdzaak wordt voorbehouden voor klanten van TELENET, is er sprake van een beperking van het aanbod aan uitzendingen van veldritwedstrijden en is er bijgevolg geen voordeel voor de eindgebruikers. Bovendien wordt de mededinging voor een zeer wezenlijk deel van de markt uitgesloten. Er blijft geen aanbod aan rechten meer over dat zou toelaten een volwaardig alternatief aanbod uit te werken dat in concurrentie zou kunnen treden met dat van TELENET.

83. Gelet op het voorgaande, is het vijfde middel ongegrond.

VI.2.6. Zesde middel: schending van art. IV.64 WER, van de rechten van de verdediging, van het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht en manifeste beoordelingsfout bij de vaststelling van het nadeel dat beweerdelijk wordt geleden door PROXIMUS en van het moeilijk te herstellen karakter van dit nadeel

84. Volgens TELENET bestaat het door het Mededingingscollege te vermijden nadeel uit twee componenten, meer bepaald (i) een verlies van kijkcijfers tijdens een uitzending of van abonnees op een platform, dat zich kan vertalen in een verlies aan publiciteitsinkomsten en/of zogenaamde *carriage fees*²⁴ en (ii) een verlies of minder sterke toename aan geloofwaardigheid als sportzender.

Het Mededingingscollege zou aldus een te vermijden nadeel weerhouden dat verschilt van het nadeel dat door PROXIMUS werd ingeroepen, zonder dat de partijen hierover een tegensprekelijk debat zouden hebben kunnen voeren (eerste onderdeel). Het College zou aldus ook een manifeste beoordelingsfout hebben gemaakt bij de omschrijving van het te vermijden nadeel (tweede onderdeel). Ten derde zou er een inconsistentie zijn tussen het weerhouden te vermijden nadeel en het nadeel waarvan sprake bij de beoordeling van het moeilijk te herstellen karakter daarvan (derde onderdeel). Het vierde onderdeel van het zesde middel betreft een gebrek aan ernstig en moeilijk herstelbaar nadeel bestaande uit toegenomen, respectievelijk verminderd klantenverloop.

85. Volgens PROXIMUS en de BMA berust het standpunt van TELENET op een partiële lezing van de bestreden beslissing in verband met het te vermijden nadeel. TELENET citeert in haar

²⁴ Vrije vertaling: "doorgiftevergoedingen". Deze vertaling geldt ook voor de hierna gebruikte term "*carriage fees*".

syntheseconclusies enkel randnummer 52 van de bestreden beslissing. De eerste drie onderdelen van het zesde middel zijn volgens PROXIMUS en de BMa bijgevolg gebaseerd op een verkeerd uitgangspunt en om die reden al ongegrond. Wat het vierde onderdeel betreft, stelt PROXIMUS dat er wel degelijk een toegenomen, respectievelijk verminderd klantenverloop is. De BMa bevestigt dat PROXIMUS in haar verzoek om voorlopige maatregelen gegevens heeft aangeleverd die de daling van het klantenverloop ten nadele van PROXIMUS als gevolg van de Samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VVO aannemelijk maken.

- Eerste onderdeel: schending van de rechten van verdediging bij de omschrijving van het te vermijden nadeel

86. In tegenstelling tot hetgeen TELENET voorhoudt, wordt het te vermijden nadeel niet enkel omschreven in randnummer 52 van de bestreden beslissing, maar blijkt dit nadeel uit de samenlezing van de randnummers 51 en 52.

In voormelde randnummers overweegt het Mededingingscollege het volgende:

“51. Het Mededingingscollege meent dat het uitgesloten zijn van het live uitzenden van de “Hansgrohe Superprestige” veldritten door een langdurige exclusieve overeenkomst die gesloten werd zonder een transparante en niet-discriminerende biedprocedure, op een geografische markt waar die sport heel populair is en hoge kijkcijfers haalt [voetnoot 201], voor de concurrenten van Telenet een ernstig nadeel inhoudt in de zin van artikel IV.64, § 1 WER. Het voorgaande wordt voor het College niet weerlegd door het feit dat de “Hansgrohe Superprestige” veldritcompetitie slechts één van de competities in het veldrijden is, andere competities ook hoge kijkcijfers halen, en SBS Belgium de rechten niet langer wenste. De door Telenet gesloten overeenkomst, de door Proximus gevoerde procedure en de verklaring van Mobistar tijdens de zitting tonen aan dat aan het verwerven van de zendrechten belang wordt gehecht, en dat potentiële geïnteresseerden het duidelijk als een nadeel ervaren dat zij werden uitgesloten van het verwerven van die rechten.

52. Het nadeel bestaat op de eerste plaats in een verlies van kijkcijfers tijdens het uitzenden van de competities of abonnees op een platform. Dit verlies kan zich vertalen in een verlies aan publiciteitsinkomsten en zogeheten carriage fees, ook al bleken de uitzendingen in het verleden voor SBS Belgium verlieslatend. Kijkers kunnen door een competitie op een zender te volgen, ook voor andere programma’s naar die zender ‘afgeleid’ worden en hun algemeen kijkgedrag wijzigen. Het nadeel kan ook een verlies of minder sterke toename aan geloofwaardigheid als sportzender betekenen (wat tijdens de zitting werd aangeduid als het merkversterkingsobjectief). Het College oordeelt hierbij dat de ernst van het nadeel niet op de eerste plaats moet worden afgewogen door de mogelijke financiële weerslag te beoordelen in het licht van de financiële draagkracht van verzoekster, en dat ook de ervaring van SBS Belgium niet noodzakelijk bepalend is voor de weerslag voor een andere zender of platform.”

COVER 01-00000671624-0046-0060-02-02-1

In voetnoot 201 bij randnummer 51 verwijst het College bovendien expliciet naar de randnummers 13 en 14 van het verzoek van PROXIMUS, waarin laatstgenoemde onder meer aan de hand van de kijkcijfers het belang van de betrokken uitzendrechten aantoonde als *“zeer belangrijke differentiatiefactor tussen de distributieplatformen”*.

Zoals uit voormeld citaat blijkt, verwijst het College tevens expliciet (i) naar de tussenkomst en mondelinge uiteenzetting van Mobistar als potentieel concurrerend distributieplatform en het nadeel dat zij ondervindt, en (ii) naar het feit dat TELENET de betrokken overeenkomst gesloten heeft.

In tegenstelling tot hetgeen TELENET voorhoudt, verwijst het College dus wel degelijk naar het door PROXIMUS ingeroepen nadeel, meer bepaald het nadeel dat door met TELENET concurrerende distributieplatformen (actuele en potentiële concurrenten) wordt geleden wegens de uitsluitingseffecten die met de platformexclusiviteit gepaard gaan of zoals TELENET citeert in haar syntheseconclusies: *“dat het uiterst moeilijk wordt om nog Telenet abonnees te overtuigen over te stappen naar het Proximus platform”, “dat Proximus daarenboven en nog belangrijker een aanzienlijk aantal klanten dreigt te verliezen aan Telenet” en “dat aan Telenet-klanten een prikkel wordt ontnomen om te veranderen van platform”*.

Dit nadeel wordt nogmaals aangehaald in randnummer 57 van de beslissing, wanneer het College het moeilijk herstelbaar karakter van het nadeel bespreekt. Daarin verwijst het uitdrukkelijk naar het nadeel voortvloeiend uit de platformexclusiviteit:

“De financiële gevolgen van een verlies van abonnees van het platform Proximus ten voordele van het platform Telenet, doordat belangrijke veldritten slechts op het laatstgenoemde platform beschikbaar zijn, kan in principe achteraf worden geraamd en desgevallend vergoed. Er is echter ook het verlies voortvloeiend uit het feit dat de churn²⁵ van Telenet ten voordele van Proximus nog kleiner zal worden en dit is veel moeilijker te begroten”.

Uit de randnummers 51 en 57 van de bestreden beslissing blijkt bijgevolg dat het te vermijden nadeel dat het Mededingingscollege heeft weerhouden, niet verschilt van het nadeel dat door PROXIMUS werd ingeroepen en waarover een tegensprekelijk debat werd gevoerd.

In randnummer 52 wijst het College er vervolgens op dat voormeld nadeel leidt tot een verlies aan kijkcijfers (in het geval van een zender) of van abonnees op een platform (in het geval van distributieplatformen, zoals Proximus TV en Mobistar). In de eerste voormelde hypothese verwijst het College naar het verlies aan publiciteitsinkomsten en doorgiftevergoedingen of aan geloofwaardigheid als sportzender.

Zoals blijkt uit de randnummers 51, 52 en 57 maakten al deze elementen het voorwerp uit van het tegensprekelijk debat voor het Mededingingscollege. Zo verwijst het College in randnummer 52 uitdrukkelijk naar de discussie over de publiciteitsinkomsten die een zender (met name VIER) kan verwerven wanneer die rechtstreekse sportuitzendingen aanbiedt en besluit in dit verband dat *“de ervaring van SBS Belgium niet noodzakelijk bepalend is voor de weerslag voor een andere zender of platform”*.

²⁵ Vrije vertaling: klantenverloop.

Zoals TELENET terecht aanhaalt, heeft PROXIMUS in haar verzoek "met geen woord (heeft) gerept over enig nadeel voortvloeiend uit een verlies aan kijkcijfers of abonnees dat zich kan vertalen in een verlies aan publiciteitsinkomsten en carriage fees en/of een verlies aan geloofwaardigheid als sportzender". Dit is logisch, aangezien PROXIMUS alsdusdanig geen zender is, maar een distributieplatform.

TELENET leidt hieruit evenwel ten onrechte af dat het College eigenhandig elementen aan het weerhouden nadeel heeft toegevoegd die niet door PROXIMUS werden ingeroepen en waarover geen enkel tegensprekelijk debat werd gevoerd. Deze elementen vloeien wel degelijk voort uit de debatten en zijn gevolgtrekkingen uit de elementen aangehaald in de mondelinge en schriftelijke opmerkingen van de verwerende partijen voor het Mededingingscollege.

TELENET beweert bijgevolg ten onrechte dat het College een te vermijden nadeel zou hebben weerhouden (of zelfs zou uitgevonden hebben) dat verschilt van het nadeel dat door PROXIMUS werd ingeroepen, en waarover TELENET geen tegensprekelijk debat zou kunnen hebben voeren.

Er is dan ook geen schending van de rechten van verdediging.

Het eerste onderdeel van het zesde middel is bijgevolg ongegrond.

- Tweede onderdeel: manifeste beoordelingsfout bij de omschrijving van het te vermijden nadeel

87. Bij het tweede onderdeel vertrekt TELENET van hetzelfde verkeerde uitgangspunt als bij het eerste onderdeel, meer bepaald het standpunt dat het nadeel volgens het Mededingingscollege bestaat in (i) een verlies aan kijkcijfers of abonnees dat zich kan vertalen in een verlies aan publiciteitsinkomsten en doorgiftevergoedingen en/of (ii) een verlies aan geloofwaardigheid als sportzender.

Deze vaststelling volstaat reeds om te besluiten dat er geen sprake is van een kennelijke beoordelingsfout bij de omschrijving van het te vermijden nadeel.

88. Het moeilijk herstelbaar nadeel wordt omschreven in randnummers 51 en 57 van de bestreden beslissing, zoals hiervoor weergegeven (*supra* randnr. 86). De motivering in randnummer 52 kan worden beschouwd als een motivering ten overvloede.

89. TELENET wijst erop dat het te vermijden nadeel, zoals omschreven in randnummer 52 van de bestreden beslissing, geldt voor zenders, doch niet voor PROXIMUS als distributieplatform.

Het hof merkt in dat verband op dat het Mededingingscollege zich niet dient te beperken tot de belangen of het nadeel van één partij, maar ook maatregelen kan opleggen die niet enkel de verzoeker, maar ook andere ondernemingen, zoals concurrenten van de verzoeker, ten goede komen. De taak van het Mededingingscollege is immers niet beperkt tot het beschermen van de belangen van de verzoeker: ook het algemeen economisch belang moet worden gevrijwaard. Indien het Mededingingscollege van oordeel is dat de litigieuze praktijk niet (alleen) schade berokkent aan de verzoeker, maar (ook) aan het algemeen economisch belang, dan kan het voorlopige maatregelen

opleggen die niet (enkel) gericht zijn op het voorkomen van schade aan de verzoeker, maar (ook) van schade aan de markt (H. GILLIAMS, "Het nieuwe Belgisch Mededingingsrecht", *TBH* 2013, afl. 6, (479) 492-493, nr. 49, zie ook: K. MARCHAND en B. STULENS, "De nieuwe procedure inzake voorlopige maatregelen: *nil novi sub sole?*", *TBM* 2013, (167) 179, nr. 52).

90. Het tweede onderdeel van het zesde middel is bijgevolg ongegrond.

- Derde onderdeel: schending van de motiveringsplicht en kennelijke beoordelingsfout gelet op de inconsistentie van de motieven aangaande het moeilijk herstelbaar karakter van het nadeel

91. TELENET houdt voor dat de elementen die bij het bepalen van het moeilijk herstelbaar karakter van het nadeel worden geïdentificeerd (een verminderd klantenverloop van TELENET ten nadele van PROXIMUS en een verlies van geloofwaardigheid als sportzender), verschillen van deze die werden aangehaald bij het te vermijden nadeel (kijkcijfers, reclame-inkomsten, doorgiftevergoedingen, ...). Zij besluit dan ook dat er een flagrante inconsistentie bestaat in de motieven van de bestreden beslissing en dat er bijgevolg een schending is van de motiveringsplicht.

92. Zoals hiervoor uiteengezet (*supra* randnrs. 86 en 88), sluit randnummer 57 van de bestreden beslissing aangaande het moeilijk herstelbaar karakter van het nadeel wel degelijk aan bij de randnummers 51 en 52 van de bestreden beslissing die het te vermijden nadeel beschrijven.

In beide passages bespreekt het College zowel het nadeel voor uitgesloten distributieplatformen (zoals verminderd klantenverloop in hoofde van TELENET die in het nadeel speelt van andere distributieplatformen) als voor uitgesloten (sport)zenders. Het feit dat elementen als kijkcijfers, reclame-inkomsten, doorgiftevergoedingen, niet worden vermeld in randnummer 57, doet hieraan geen afbreuk. De beslissing dient immers in haar geheel gelezen te worden en niet randnummer per randnummer.

Het derde onderdeel van het zesde middel is dan ook ongegrond.

- Vierde onderdeel: geen ernstig en moeilijk herstelbaar nadeel bestaande uit toegenomen respectievelijk verminderd klantenverloop

93. De beoordeling van het ernstig en moeilijk te herstellen nadeel bestaande uit toegenomen respectievelijk verminderd klantenverloop voldoet volgens TELENET niet aan de essentiële vereisten van de zorgvuldigheidsplicht en de motiveringsplicht, om reden dat (i) het College naar geen enkel bewijskrachtig gegeven verwijst, en (ii) het niet heeft nagegaan of en in welke mate PROXIMUS ten gevolge van dit beweerde verminderd of toegenomen klantenverloop getroffen wordt in een relevant onderdeel van haar activiteit en/of haar marktpositie duurzaam wordt ondermijnd en/of zij zelfs van de markt dreigt te verdwijnen.

94. Wat de beweerde afwezigheid van bewijskrachtige gegevens betreft, herhaalt het hof dat TELENET als dominante speler de enige is die een volledig en in belangrijke mate exclusief *live* veldritaanbod kan aanbieden. Het veldrijden is een sterke differentiatiefactor, die in het voordeel van TELENET speelt en, omwille van het marktgedrag van TELENET, gelijke kansen aan de concurrenten ontnemt. Dit uniek aanbod van TELENET vormt een significante overstapdrempel voor de klanten van TELENET (en dus een verminderd klantenverloop) en een handicap voor concurrerende platformen (zoals *Proximus TV*) en voor nieuwe toetreders (zoals *Mobistar*). Zoals hiervoor reeds geoordeeld (*supra* randnr. 72), kan met rede *prima facie* aangenomen worden dat de gedragingen van TELENET inherent uitsluitingseffecten met zich meebrengen en leiden tot een verdere afscherming en zelfs versterking van haar machtspositie. Alleen al de langdurig en constant hoge kijkcijfers wijzen hier op. Bovendien heeft de Europese Commissie onlangs nog beslist dat de klantenverloop ratio van TELENET laag is (zie: beschikking van 24 februari 2015, zaak M.7194-*Liberty Global/Corelio/W&W/De Vijver Media*, nrs. 419-426). Tenslotte heeft PROXIMUS in haar verzoek om voorlopige maatregelen gegevens aangereikt die de daling van het klantenverloop ten nadele van PROXIMUS als gevolg van de Samenwerkingsovereenkomst tussen TELENET en de VVO aannemelijk maken.

Het Mededingingscollege heeft derhalve voldoende bewijskrachtige gegevens in aanmerking genomen bij de beoordeling van het ernstig en moeilijk te herstellen nadeel.

95. Wat betreft de kritieken van TELENET dat er geen becijferd bewijs zou voorliggen van de impact van de betrokken praktijken, moet worden opgemerkt dat het opleggen van voorlopige maatregelen precies bedoeld is om dergelijke nadelige effecten te vermijden.

96. TELENET haalt vervolgens een aantal elementen aan, waarmee zij het bestaan van een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel tracht te ontkrachten.

De elementen (i) dat *Proximus TV*-klanten de mogelijkheid blijven hebben om een uitgebreid aanbod aan veldritten te bekijken, en (ii) dat de (on)mogelijkheid om bepaalde veldritwedstrijden te bekijken geen rol zou spelen bij de keuze van een distributieplatform, werden hiervoor reeds besproken en weerlegd (*supra* randnr. 71).

Het element dat de gepubliceerde financiële resultaten van PROXIMUS en TELENET tijdens het vierde kwartaal van 2015 geen ongewone evoluties zouden vertonen, laat evenmin toe te besluiten dat er geen ernstig en moeilijk te herstellen nadeel zou kunnen zijn in hoofde van PROXIMUS. In die periode verschenen er immers berichten in de pers over de bestreden beslissing, waaruit kan worden afgeleid dat het niet is uitgesloten dat het veldrijden zal terugkeren naar open-net zenders²⁶.

²⁶ Zie b.v. uittreksel uit de *veldritkrant.be* van 5 november 2015: "Zijn de uitzendrechten *Superprestige* op onrechtmatige manier toegekend?", waarin het volgende staat te lezen: "Komt de *Superprestige* binnenkort opnieuw op een open net? Of komt er een *bied-procedure*? (...) Het hing af even in de lucht.", uittreksel uit het *Nieuwsblad.be* van 5 november 2015: "Uitzendrechten *Superprestige* werden niet op juiste manier toegekend." (stukken nrs. 42-43 bundel van PROXIMUS).

97. Bovendien stelt zich de vraag waarom TELENET de *Superprestige* veldritwedstrijden en de *UCI Wereldbeker* veldritwedstrijden voor het seizoen 2015-16 heeft overgenomen van respectievelijk VIER en de VRT en deze heeft verworven voor de komende seizoenen, als deze inhoud toch geen rol zou spelen bij de platformkeuze?

Het Mededingingscollege verwijst in randnummer 51 van de bestreden beslissing terecht naar de beslissing van TELENET om de overeenkomsten te sluiten, om het belang daarvan te bevestigen.

98. TELENET stelt verder dat, indien al sprake zou zijn van enige impact, deze hoogstens marginaal is. Volgens TELENET wordt PROXIMUS niet getroffen in een relevant onderdeel van haar activiteit en/of wordt haar marktpositie niet duurzaam ondermijnd en/of dreigt zij niet van de markt te verdwijnen.

Het kan niet ernstig worden betwist dat *Proximus TV* een essentieel onderdeel is van de activiteit van PROXIMUS. De impact op het omzetcijfer is, in tegenstelling tot wat TELENET beweert, geen doorslaggevend criterium, maar slechts een indicatie voor de ernst van het nadeel (K. MARCHAND en B. STULENS, "De nieuwe procedure inzake voorlopige maatregelen: *nil novi sub sole?*", *TBM* 2013, (167) 179, nr. 54).

Bovendien is voor het opleggen van voorlopige maatregelen niet vereist dat de verzoeker "van de markt dreigt te verdwijnen". Het volstaat dat de restrictieve mededingingspraktijk de mededingingsvoorwaarden onherstelbaar verstoort opdat er sprake zou zijn van een onherstelbaar of moeilijk te herstellen nadeel (K. MARCHAND en B. STULENS, "De nieuwe procedure inzake voorlopige maatregelen: *nil novi sub sole?*", *TBM* 2013, (167) 179, nr. 56).

In casu hebben de betrokken overeenkomsten een duurtijd van vijf jaar, tijdens welke de normale ontwikkeling van de verzoeker – door verlies van eigen abonnees en, belangrijker nog, belemmering om nieuwe klanten aan te trekken van het dominante platform – ernstig kan worden gefnuikt, wat op zich al een voldoende indicatie is van de ernst en van het moeilijk te herstellen karakter, inzonderheid gelet op de doorwerking daarvan in de tijd na de beëindiging van de overeenkomsten.

99. Er is derhalve *prima facie* sprake van een ernstig en moeilijk herstelbaar nadeel bestaande uit toegenomen respectievelijk verminderd klantenverloop. De bestreden beslissing is op dat punt afdoende en op zorgvuldige wijze gemotiveerd.

Het vierde onderdeel van het zesde middel is dan ook ongegrond.

VI.2.7. Zevende middel: schending van de rechten van verdediging en van het verbod om *ultra petita* te oordelen

100. TELENET stelt dat het Mededingingscollege het verzoek van PROXIMUS zou hebben uitgebreid tot buiten de contouren van het verzoek, die volgens TELENET de wedstrijden van de *Superprestige* voor het seizoen 2015-16 betreffen, en bijgevolg *ultra petita* uitspraak zou hebben gedaan en daardoor de rechten van verdediging van TELENET zou hebben geschonden.

TELENET beperkt het verzoek van PROXIMUS tot het beschikkend gedeelte dat als volgt is geformuleerd:

“Bij wijze van voorlopige maatregel, een verbod op te leggen aan alle betrokken partijen om op enigerlei wijze mee te werken aan een situatie waarin de wedstrijden van de Superprestige voor het seizoen 2015-2016 in live uitzending enkel beschikbaar zouden zijn op het distributieplatform van Telenet of gelijk welke andere oplossing die gelijkaardige uitsluitingseffecten met zich zou meebrengen ten nadele van alternatieve distributieplatformen.”

101. Het verzoek van PROXIMUS dient evenwel in zijn geheel te worden gelezen en heeft dan een ruimere draagwijdte dan voorgesteld door TELENET. Uit p. 3-37 van de bestreden beslissing blijkt dat hetgeen PROXIMUS in haar verzoek aanklaagde, aantoonde en waarom zij verzocht, ruim genoeg was om de door het College opgelegde voorlopige maatregelen te dekken. Zo gaf PROXIMUS in randnummer 63 van haar verzoek, zoals ook weergegeven in de bestreden beslissing, het volgende aan:

“Via de oplegging van de voorlopige maatregelen dient uiteraard een einde gesteld te worden aan de mededingingsrechtelijke inbreuken, minstens aan de negatieve gevolgen daarvan op de mededinging die hierboven aangetoond werden.

(...).

De voorlopige maatregel zou gelden voor het seizoen 2015-2016 en vervolgens, zo lang de Verenigde Veldrittenorganisatoren geen open, transparante en niet-discriminerende biedprocedure heeft georganiseerd (in geval van exclusiviteit) of zolang zij geen open, transparante en niet-discriminerende criteria heeft bepaald (in geval van niet-exclusiviteit) (onderlijning door het hof), beide in nauw overleg met het Auditoraat, na belanghebbende derden de mogelijkheid te hebben geboden om hun opmerkingen te formuleren.”

Het Mededingingscollege heeft dan ook niet *ultra petita* geoordeeld.

102. Bovendien houdt, in tegenstelling tot hetgeen TELENET beweert, het sinds de invoering van het WER toegenomen *inter partes* karakter van de procedure niet in dat enkel de verzoeker de concreet op te leggen maatregelen en de contouren daarvan kan bepalen. Dit blijkt duidelijk uit de bestreden beslissing:

“66. Het College oordeelt in de eerste plaats dat de bevoegdheid om bij toepassing van artikel IV.64, § 1 WER voorlopige maatregelen te nemen ‘ten einde restrictieve praktijken te

schorsen' zo moet worden gelezen dat het College bevoegd is om alle nuttige maatregelen te nemen die bijdragen tot het vermijden of beperken van het in deze bepaling bedoelde nadeel.

67. Niets in deze bepaling beperkt de bevoegdheid van het Mededingingscollege tot de contouren van het petitum. Een dergelijke beperking kan evenmin worden afgeleid uit de bepaling die stelt dat verzoekers hun verzoek dienen te motiveren.

68. Het Mededingingscollege is een beslissingsorgaan van een autonome administratieve autoriteit met eigen rechtspersoonlijkheid. Het is geen gerechtelijke instantie en artikel 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek vindt geen toepassing."

Dit werd bevestigd in het arrest van het hof van 28 april 2016 (zaak 2015/MR/1, *Fédération Equestre internationale t. BMA*), waarin het hof in randnummer 102 oordeelde als volgt:

"Het is eveneens ten onrechte dat de FEI het College verwijt dat het de inhoud van de voorlopige maatregelen heeft gewijzigd ten opzichte van wat in het verzoek werd gevraagd. Het College is niet gebonden door het beschikkingsbeginsel; het is een administratieve overheid met een discretionaire beoordelingsmarge die het toelaat om op het einde van zijn beoordeling de maatregelen te bepalen die het gerechtvaardigd acht ten opzichte van de maatregelen waarom verzocht werd."²⁷

103. TELENET heeft de mogelijkheid gehad haar verweer te voeren, inclusief betreffende de uiteindelijk opgelegde maatregelen.

Na de hoorzitting en volgend op een tegensprekelijk debat dat al voor het College op dit punt had plaatsgevonden, werden PROXIMUS, de VVO, SBS Belgium en TELENET door de Voorzitter van de BMa per e-mail van 21 oktober 2015 uitgenodigd om hun schriftelijke opmerkingen over te maken betreffende bepaalde door het College overwogen voorlopige maatregelen. Deze uitnodiging van de Voorzitter van de BMa volgde op een specifieke discussie desbetreffend tijdens de hoorzitting van 13 oktober 2015, gedurende dewelke TELENET reeds mondeling haar standpunt kon ontwikkelen.

PROXIMUS is op de uitnodiging van de Voorzitter ingegaan bij e-mailbericht van 26 oktober 2015. De VVO en TELENET deden hetzelfde bij e-mailbericht van 29 oktober 2015, nadat laatstgenoemde desbetreffend een verlenging van termijn had bekomen. In reactie op het schrijven van de Voorzitter van 21 oktober 2015, had TELENET immers verzocht om als allerlaatste te kunnen antwoorden. De Voorzitter is op dit verzoek ingegaan teneinde iedere discussie over een beweerd niet respecteren van haar rechten van verdediging te vermijden.

Rekening houdend daarmee, kan enkel vastgesteld worden dat het College bijzondere zorg heeft besteed aan het respecteren van de rechten van partijen en meer bepaald door (i) het betrokken

²⁷ Vrije vertaling van: "C'est également à tort que la FEI reproche au Collège d'avoir modifié le contenu des mesures provisoires par rapport à ce qui était demandé dans la requête. Le Collège n'est pas lié par le principe dispositif; c'est une autorité administrative dotée d'un pouvoir discrétionnaire d'appréciation qui lui permet de déterminer à l'issue de son appréciation, les mesures qu'il estime justifiées par rapport à celles qui lui sont demandées."

punt betreffende het verzoek al ter zitting op te werpen, (ii) op dit punt aan PROXIMUS bevestiging te vragen betreffende de reikwijdte van haar verzoek, wat PROXIMUS ook gedaan heeft, (iii) de partijen nog eens schriftelijk de kans te geven hierop te reageren en hun verweer te doen gelden, (iv) PROXIMUS ook schriftelijk de kans te geven om zich eventueel te verzetten tegen de eventueel op te leggen maatregel (wat PROXIMUS niet gedaan heeft, aldus bevestigend dat dit inderdaad ook deel uitmaakte van haar verzoek).

104. Gelet op het voorgaande, is het zevende middel ongegrond.

VI.2.8. Achtste middel: schending van art. IV.64 WER en in het bijzonder van de onmiddellijkheids- en urgentievereisten

105. Het achtste middel van TELENET bestond oorspronkelijk uit twee onderdelen, meer bepaald (1) de afwezigheid van een voldoende onmiddellijk nadeel en van urgentie met betrekking tot de seizoenen na het seizoen 2015-16, en (2) het gebrek aan urgentie met betrekking tot het seizoen 2015-16.

In haar syntheseconclusies handhaaft TELENET het tweede onderdeel niet langer, zodat dit niet moet worden beoordeeld.

TELENET stelt enkel nog de vraag of *"het College vermocht maatregelen op te leggen voor het seizoen 2016-17 en de daarop volgende seizoenen, en meer bepaald of hiertoe nog is voldaan aan het wettelijk vereiste dat het ingeroepen nadeel onmiddellijk is en dat het nemen van voorlopige maatregelen dringend is."*

TELENET beantwoordt deze vraag door te stellen dat voorlopige maatregelen slechts kunnen worden opgelegd voor de periode die redelijkerwijze nodig is voor de behandeling van de klacht ten gronde en verwijst naar het arrest van het hof van 19 oktober 2011.

Volgens TELENET moet het voor de BMa perfect mogelijk zijn om vóór het seizoen 2016-17 dat zal aanvangen begin oktober 2016 – dit is meer dan twaalf maanden na de neerlegging van de klacht van PROXIMUS – tot een beslissing ten gronde te komen.

Ter staving van dit standpunt verwijst TELENET naar volgende elementen:

- de procedurele bepalingen en termijnen van Boek IV van het WER;
- de specifieke aard van deze zaak, waarbij TELENET zich geconfronteerd ziet met een ingrijpende beperking op haar vrijheid van ondernemen en haar recht op eigendom;
- de illustratie dat de mededingingsautoriteit wel degelijk de nodige spoed aan de dag kan leggen (beslissing nr. 2008-C/C-11 van 25 maart 2008);
- huidige zaak betreft een materie die de BMa uitdrukkelijk heeft opgenomen in haar recente prioriteitenbeleid.

TELENET besluit dan ook dat elk beweerd nadeel met betrekking tot de seizoenen 2016-17 en volgende niet voldoet aan de wettelijke vereisten inzake onmiddellijkheid en dringendheid, minstens dat een vaste datum moet worden bepaald (16 september 2016) waarop de voorlopige maatregelen in principe zullen vervallen.

106. In randnummer 110 van het arrest van 19 oktober 2011 oordeelde het hof dat *“het voorlopig karakter van de maatregel veronderstelt dat deze in geldingsduur beperkt blijft tot een bepaalde tijdsperiode en voor De Beers [verweerster] geen onomkeerbare toestand schept in afwachting van een uitspraak over de grond van de klacht”*.

De context van voormelde zaak verschilt evenwel van deze van huidige zaak. De zaak van 19 oktober 2011 had betrekking op een bevel tot leveren dat aan de betrokken verweerster (De Beers) was opgelegd, wat op die verweerster een aanzienlijke impact had, en waarbij de verzoekende onderneming in de mogelijkheid was om, middels de nodige tijd, een alternatieve bevoorradingsbron te vinden. Om die reden oordeelde het hof onder andere dat het voortduren van de opgelegde maatregel *“niet langer verantwoord was zodra Spira [verzoekster] op een volwaardige leverancier een beroep kan doen en de input van De Beers bijgevolg niet meer onmisbaar is”* (randnr. 111). *In casu* is de situatie anders. TELENET lijdt immers geen (blijvend) nadeel bij de opgelegde maatregel: behalve het verlies van het mededingingsbeperkend en dus onrechtmatig voordeel om de rechten exclusief te kunnen uitbaten, brengen de opgelegde maatregelen geen onomkeerbare gevolgen voor haar met zich mee²⁸. Bovendien bestaat er geen alternatieve bevoorradingsbron voor de andere distributieplatformen die (actueel of potentieel) met TELENET concurreren.

In verband met de termijn om tot een beslissing ten gronde te komen, overwoog het Mededingingscollege in de bestreden beslissing het volgende:

“77. De duur van de maatregel is alleszins in de tijd beperkt tot de duur van de Samenwerkingsovereenkomst ten aanzien waarvan het nadeel beoordeeld dient te worden.

²⁸ Dit werd door het College expliciet in rekening gebracht bij de bepaling van de op te leggen voorlopige maatregelen, zoals blijkt uit randnummer 79 van de bestreden beslissing: *“a. De Verenigde Veldritorganisatoren kan er mee volstaan de exclusiviteit in het contract met Telenet te schorsen en ook aan anderen rechten toe te kennen voor de schorsingsperiode. Indien in de zaak ten gronde geen inbreuk wordt vastgesteld, kan het contract met Telenet terug zijn volle effect sorteren. Indien wel een inbreuk wordt vastgesteld, kan de Verenigde Veldritorganisatoren, bij voorbeeld, beslissen niet-exclusieve overeenkomsten te sluiten, of het contract toe te kennen na een transparante en niet-discriminerende biedprocedure.*

b. Telenet behoudt de zendrechten (iets wat bij de Franse voorlopige maatregel niet zeker was), en verliest alleen tijdens de schorsingsperiode de exclusiviteit. Ook voor Telenet geldt dat indien in de zaak ten gronde geen inbreuk wordt vastgesteld, het contract terug zijn volle effect kan sorteren. Indien wel een inbreuk wordt vastgesteld, kan Telenet geen rechten laten gelden op zendrechten na het einde van de onder (a) bedoelde periode, maar is ook Telenet in de toestand geplaatst zoals zij die na het seizoen 2015-2016 gerechtigd was te verwachten”.

Zoals reeds aangegeven, heeft de VVO in uitvoering van de bestreden beslissing er voor gekozen de exclusiviteit voor TELENET op te heffen en andere geïnteresseerden de mogelijkheid te bieden de live uitzendrechten voor de Superprestige op niet-exclusieve wijze te verwerven. Voor TELENET verandert er bijgevolg niets, behalve dat zij niet langer exclusief over de voornoemde rechten beschikt.

Het Mededingingscollege kan evenwel geen geldigheidsduur voor de maatregelen bepalen die verder zou gaan dan de datum van de eindbeslissing betreffende de klacht ten gronde. Het College gaat er van uit dat een eindbeslissing in geval van een transactie misschien genomen kan worden in 2016, maar wellicht op een ogenblik dat de uitzendingen voor het seizoen 2016-2017 al geregeld dienen te zijn. Bij een procedure voor het College kan een beslissing ten vroegste in het laatste kwartaal van 2016 worden verwacht (en dus tijdens het seizoen 2016-2017), en wellicht eerder tijdens 2017. Het College erkent dat een gebrek aan duidelijkheid betreffende de einddatum het onderhandelen van rechten, en zeker het organiseren van een biedprocedure kan bemoeilijken. Maar het stelt vast dat in het verleden rechten werden toegekend voor een beperkte, eventueel hernieuwbare periode. Het College acht dit minder disruptief dan het nemen van voorlopige maatregelen voor één seizoen, met de mogelijkheid om een nieuwe beslissing te nemen wanneer er dan nog geen zicht is op de einddatum."

Dit standpunt van het College wordt bevestigd door de duur van de inbreukprocedures in andere zaken, waarin de duur van één jaar ruimschoots overschreden werd²⁹.

De illustratie dat de mededingingsautoriteit wel degelijk de nodige spoed aan de dag kan leggen (beslissing nr. 2008-C/C-11 van 25 maart 2008), zoals aangehaald door TELENET, betreft geen inbreukprocedure, maar de herziening van een voorwaarde opgelegd in een procedure van concentratiecontrole. Ook de daaropvolgende procedure voor de Raad – na de vernietiging door het hof van de beslissing van 25 maart 2008 – die geleid heeft tot de beslissing van 29 november 2010, betreft geen inbreukprocedure. Beide procedures zijn dan ook irrelevant. Bovendien wijst de BMA er terecht op dat de concentratiecontrole door de wetgever onderworpen is aan bijzonder strikte onderzoeks- en beslissingstermijnen, in tegenstelling tot onderzoeken naar restrictieve mededingingspraktijken. Wat laatstgenoemde procedures betreft, voorziet Boek IV van het WER in lange antwoordtermijnen voor de partijen die het voorwerp uitmaken van een onderzoek, ter vrijwaring van hun rechten. Om die reden verlopen b.v. tussen de mededeling van grieven door het Auditoraat en de beslissing ten gronde door het Mededingingscollege minimum zes maanden. De BMA wijst er dan ook terecht op dat dit betekent dat, opdat het College vóór de aanvang van het seizoen 2016-17 tot een beslissing ten gronde zou kunnen komen, het Auditoraat reeds uiterlijk eind februari 2016 haar onderzoek ten gronde had moeten

²⁹ Zie: J. YSEWYN, J. en M. VAN SCHOORISSE, "Overzicht van de beslissingspraktijk van de Belgische Mededingingsautoriteit in 2014", TBM 2015, afl. 3, (141) 143, nr. 5.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gemiddelde duur procedures: inbreukbeslissingen/afwijzing klachten	39 m/ 12 m	37 m/3 m (kartels) -/20 m (misbruik dossiers)	-/22 m (kartels) 44/51 m (misbruik dossiers)	47/11 m (kartels) -/18 m (misbruikdossiers)	42/16 m	37 m/-	49 m	37 m/3 m

afronden en de grieven aan TELENET meedelen, d.w.z. vijf maanden na indiening van de klacht. Dit is absoluut niet realistisch noch redelijk voor een onderzoek ten gronde naar vermeende restrictieve mededingingspraktijken.

Het argument van TELENET dat huidige zaak een materie betreft die de BMa uitdrukkelijk heeft opgenomen in haar recente prioriteitenbeleid, betekent niet dat het onderzoek naar dergelijke zaken uitzonderlijk snel kan worden afgerond. Uit dit prioriteitenbeleid volgt enkel dat in de sector waarvan sprake *in casu*, bijzondere aandacht zal worden besteed door de BMa aan "het behoud van een effectieve concurrentie binnen de sector van de media en de digitale economie, in het bijzonder wat betreft de toegang voor consumenten tot inhoud, ongeacht het platform" (zie: "Het prioriteitenbeleid van de Belgische Mededingingsautoriteit voor 2016", www.bma-abc.be).

Gelet op het bovenstaande kon het Mededingingscollege in elk geval voorlopige maatregelen opleggen voor de seizoenen volgend op het seizoen 2015-16. In tegenstelling tot wat TELENET voorhoudt, valt de urgentie niet weg met het eindigen van het seizoen 2015-16.

Het achtste middel is bijgevolg ongegrond.

VI.2.9. Negende middel: schending van art. IV.64 WER en van het proportionaliteitsbeginsel doordat de reikwijdte van de voorlopige maatregelen verder gaat dan wat noodzakelijk is voor het vermijden van het nadeel en daarmee bovendien de rechten van derden aantast

107. TELENET wijst er op dat het bevel beperkt moet worden tot datgene wat strikt noodzakelijk is om het ingeroepen nadeel te vermijden en beroept zich op het feit dat het door PROXIMUS ingeroepen nadeel (dat voortvloeit uit het feit dat bepaalde *Superprestige* wedstrijden niet *live* kunnen worden bekeken door *Proximus TV*-klanten) "niet [bestaat] voor de *Superprestige* wedstrijden die op de VRT in open net worden uitgezonden", aangezien deze eveneens beschikbaar zijn voor *Proximus TV*-klanten. TELENET is dan ook van oordeel dat de voorlopige maatregelen verder reiken dan vereist: voor de *Superprestige* wedstrijden die door de VRT in open net worden uitgezonden, bestaat er geen noodzaak om voorlopige maatregelen op te leggen.

108. Veldritten die op een open-net zender zoals de VRT worden uitgezonden, zijn inderdaad eveneens beschikbaar op het *Proximus TV*-platform.

PROXIMUS heeft echter geen zicht op de onderliggende afspraken tussen TELENET en haar partner, de VRT³⁰. Bovendien hebben noch het College, noch PROXIMUS enige controle op de wijzigingen die aan die afspraken zouden kunnen worden gemaakt, zodat er geen garantie bestaat voor concurrerende distributieplatformen dat deze wedstrijden effectief op een open net zender zullen (blijven) uitgezonden worden en dus ook voor hun abonnees beschikbaar zullen zijn (blijven). Hierbij

³⁰ In randnummer 30 van haar verzoekschrift strekkende tot hoger beroep, schrijft TELENET het volgende: "VRT en Telenet sloten op die basis een samenwerkingsovereenkomst op grond waarvan de VRT o.a. een sublicentie verkreeg op 3 *Superprestige* wedstrijden voor het seizoen 2015/2016." Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat de sublicentie voor de drie *Superprestige* veldritten slechts slaat op het seizoen 2015-16.

kan worden opgemerkt dat vanaf het komend seizoen, 2016-17, blijkbaar nog slechts twee (in plaats van drie) *Superprestige* veldritten op Sporza zouden worden uitgezonden³¹.

De draagwijdte van de opgelegde voorlopige maatregelen is bijgevolg gerechtvaardigd.

Het negende middel is dan ook ongegrond.

VI.3. Incidenteel beroep van PROXIMUS

109. Het incidenteel beroep van PROXIMUS is enkel van bewarende aard en heeft louter de bedoeling de belangen van PROXIMUS te vrijwaren en haar rechten te beschermen voor het geval het hof één of meerdere middelen van TELENET zou weerhouden.

Aangezien alle middelen van TELENET werden verworpen als ongegrond, dient niet te worden ingegaan op het incidenteel beroep van PROXIMUS.

VI.4. Vrijwillige tussenkomst van de VVO

110. Bij conclusie vordert de VVO:

“het hoofdberoep ontvankelijk en gegrond te verklaren;

dienvolgens Beslissing BMA-2015-V/M-65 van 5 november 2015 in toepassing van artikel IV.64 § 1 van het Wetboek van economisch recht te vernietigen;

het incidenteel beroep ongegrond te verklaren;

de Belgische Mededingingsautoriteit te veroordelen tot de kosten van het geding (incl. RPvad 1.320 EUR).”

111. Om de hiervoor ten aanzien van het hoofdberoep van TELENET weergegeven motieven, is ook de tussenkomst van de VVO ongegrond.

VI.5. Kosten en rechtsplegingsvergoeding

112. De vordering betreft een niet in geld waardeerbare vordering.

Het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding voor een niet in geld waardeerbare vordering bedraagt € 1.320,00, zoals begroot door partijen³² (art. 3 Koninklijk Besluit van 26 oktober 2007 tot

³¹ Zie syntheseconclusies van TELENET, voetnoot 198.

vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Ger. W. en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007, *B.S.* 9 november 2007).

113. De VVO dient samen met TELENET tot de gerechtskosten veroordeeld te worden. In de zin van art. 1017, eerste lid Ger. W. zijn deze beide partijen de in het ongelijk gestelde partijen.

114. De BMa kan geen aanspraak maken op een rechtsplegingsvergoeding, aangezien zij niet vertegenwoordigd is door een advocaat (art. 1022, eerste lid Ger. W.).

115. Artikel IV.66, §2, tweede lid WER stelt dat de beslissingen van het hof van beroep te Brussel worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Het past de in het ongelijk gestelde partijen te veroordelen tot het betalen van de kosten van publicatie.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtsprekende op tegenspraak;

Beveelt de samenvoeging van de zaken gekend onder de rolnummers 2015/MR/2 en 2016/MR/1;

Verklaart het beroep van TELENET ontvankelijk, doch ongegrond;

Verklaart de vrijwillige tussenkomst van de VVO ontvankelijk, doch ongegrond;

Beslist dat er geen aanleiding bestaat om het incidenteel beroep van PROXIMUS verder te behandelen;

Veroordeelt TELENET en de VVO gezamenlijk tot de kosten van het geding, in hoofde van PROXIMUS begroot op € 1.320,00 (rechtsplegingsvergoeding) en in hoofde van henzelf niet begroot, daar ze ten hunne laste blijven;

Veroordeelt TELENET en de VVO gezamenlijk tot de kosten van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, invorderbaar op aanbieden van de kostenstaat van het Belgisch Staatsblad.

³² Partijen verklaarden ter zitting geen indexering te vragen van de rechtsplegingsvergoeding zoals van toepassing vanaf 1 juni 2016.

Aldus gevonnist door :

- de heer M. Bosmans,
- de heer E. Bodson,
- mevrouw K. Piteus,

raadsheer d.d. voorzitter,
raadsheer,
raadsheer,

magistraten van de kamer 18 N van het hof van beroep te Brussel die aan de beraadslaging hebben deelgenomen en het beraad hebben beëindigd,

Piteus

Bodson

Bosmans

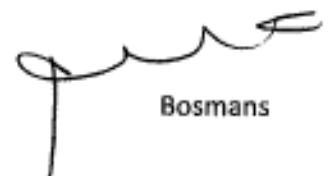
en uitgesproken door de voorzitter, de heer M. Bosmans, in openbare terechtzitting van **7 september 2016**, waar aanwezig waren :

- de heer M. Bosmans,
- de heer Th. Gillioen,

raadsheer d.d. voorzitter,
griffier,

Gillioen

Bosmans

Eensluidend verklaarde kopie
Afgeleverd aan: Belgische Mededingingsautoriteit

art. Economische Mededinging
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Brussel, 08-09-2016

B. VANDERGUCHT
Griffier